

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2012

MARTINA LANGOVÁ

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

KOMUNIKACE A LIDSKÉ ZDROJE

Vysoká škola ekonomie a managementu

+420 841 133 166 / info@vsem.cz / www.vsem.cz

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

NÁZEV BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Modernizace malosálových regionálních kin
(jednosálová digitalizovaná kina v ČR)

TERMÍN UKONČENÍ STUDIA A OBHAJOBA (MĚSÍC/ROK)

Červen/2012

JMÉNO A PŘÍJMENÍ / STUDIJNÍ SKUPINA

Martina Langová/PKLZ 2

JMÉNO VEDOUcíHO BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

PhDr. Jindřich Urban, Ph.D

PROHLÁŠENÍ STUDENTA

Prohlašuji tímto, že jsem zadanou bakalářskou práci na uvedené téma vypracovala samostatně a že jsem ke zpracování této bakalářské práce použila pouze literární prameny v práci uvedené.

Datum a místo: 27. 4. 2012

podpis studenta

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych tímto poděkovala vedoucímu bakalářské práce PhDr. Jindřichu Urbanovi, Ph.D za metodické vedení a odborné konzultace, které mi poskytl při zpracování mé bakalářské práce a také předchozímu vedoucímu práce, Mgr. Jaroslavu Stuchlíkovi.

Vysoká škola ekonomie a managementu

+420 841 133 166 / info@vsem.cz / www.vsem.cz

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

**Modernizace malosálových regionálních kin
(jednosálová digitalizovaná kina v ČR)**

The modernization of small regional cinemas
(digitized cinemas in the Czech Republic)

Vysoká škola ekonomie a managementu

+420 841 133 166 / info@vsem.cz / www.vsem.cz

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

Autor: Martina Langová

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

Souhrn

Digitální technologie, nové postupy a výměna za starší formáty 35mm, to je hlavním tématem této bakalářské práce. Díky procesu digitalizace jsou kina povinna vyměnit své stávající promítací stroje a celé technologie za nová zařízení, která jsou již schopná promítat filmy nových formátů. Pokud tak neučiní, nebudou mít možnost promítat nové filmy a jejich existence bude značně ohrožena. Tato práce vysvětluje pojem digitalizace a další termíny s tímto spojené. Mapuje i předchozí formát, čímž je 35mm, popisuje výrobu kopie tohoto staršího média a dále pro srovnání uvádí výrobu kopie digitálních médií. Tyto poznatky jsou uvedeny v teoretické části a ta praktická obsahuje zpracovaná data z osobního průzkumu, který mapuje, jak probíhala digitalizace ve vzorku padesáti digitalizovaných jednosálových kin.

Summary

Digital technology, new procedures and exchange of older formats 35mm is the main topic of this thesis. Thanks to digitization process, cinemas are obligated to replace current movie projectors and all technologies for new devices which are already able to screen new format movies. If they do not do it, they will not be able to screen new movies and their existence will be jeopardized. This thesis explains the term of digitization and other related terms. It also analyzes the previous format which is 35 mm, it describes the production of copy of the old media. Next, for comparison it also mentions the production of digital media copies. These findings are presented in the theoretical part. Practical part contains the processed data from the personal survey which maps, the procedure of digitization in a sample of fifty digitization single screen cinema hall.

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

Klíčová slova

Digitalizace, 35mm film, DCI specifikace, D-cinema, 3D

Keywords

Digitization, 35 mm film, DCI specification, D-cinema, 3D

JEL classification

M30 - Marketing and Advertising: General

M31 - Marketing

M37 - Advertising

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

Obsah

1 Úvod	1
2 Teoretická část práce	3
2.1 Historie kinematografie a digitalizace	3
2.1.1 Počátky české kinematografie	3
2.1.2 Počátky digitálního filmu	4
2.1.3 Animovaný film	5
2.1.4 Kinematografie	5
2.2 Film 35	6
2.2.1 Výroba filmu	6
2.3 Digitalizace	7
2.3.1 DCI specifikace a D-cinema vs. E-cinema	9
2.3.2 Digitální kopie	11
2.3.3 3D projekce	11
2.3.4 Dotace na modernizaci	12
2.3.5 Fenomén digitalizace	15
2.3.6 Alternativa pro digitální promítání	15
2.3.7 Zavádění systémů Digital cinema	18
3 Analytická/praktická část práce	19
3.1 Jak dlouho je kino digitalizované	20
3.2 Kapacita sálu	21
3.3 Byla s digitalizací spojena i rekonstrukce sálu	22
3.4 Státní fond a peněžní podpora	24
3.5 Přírůst návštěvníků po digitalizaci	27
3.6 Trvání procesu digitalizace	28
3.7 Využití kinosálu	30
3.8 Přínos digitalizace	31
3.9 Návrat investice	33
4 Závěr	35
Literatura	38
Přílohy	

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

Seznam zkratk

2K	Minimální rozlišení projektoru (cca 2000 pixelů)
3D	Trojdimenzionální formát
4K	Nejvyšší rozlišení 4K odpovídá 4000 pixelům horizontálního rozlišení
AČK	Asociace Českých kameramanů
CGI	Obrazová počítačová grafika (Computer Graphic Imaging)
D-ILA	Digitální zpracování světla (Digital Light Processing)
DCI	Stanovuje postupy a kvalitu digitálního kina (Digital Cinema Initiatives)
DCP	Formát digitálního média
DLP	Digitální zpracování světla (Digital Light Processing)
DTS	Formát prostorového ozvučení (Digital Theatre System)
OSA	Ochranný svaz autorský
SXRD	Systém s reflexním displejem z křemíkových krystalů (Silicon X-tal Reflective Display)
VPF	Virtuální poplatek za kopii (Virtual Print Fee Model)

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

Seznam grafů

Graf 1: V jakém roce nejčastěji dotazovaná kina prováděla digitalizaci	20
Graf 2: Rozdělení sálů dle kapacity	21
Graf 3: Podíl rekonstruovaných digitalizovaných kin	22
Graf 4: Rekonstruované kinosály ve spojitosti se zavedením digitalizace	23
Graf 5: Digitalizovaná kina, ve kterých neproběhla rekonstrukce	24
Graf 6: Poměr kin, která žádala či nežádala stát o finanční podporu	25
Graf 7: Zdroje financování jednotlivých kin	26
Graf 8: Jak se zvýšila návštěvnost po digitalizaci	27
Graf 9: Délka procesu digitalizace	29
Graf 10: Využitelnost kinosálů	31
Graf 11: Přínos digitalizace pro kino	32
Graf 12: Očekávání návratu investice	34

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

Seznam obrázků

Obrázek 1: Filmová laboratoř	7
Obrázek 2: Mapa digitalizovaných kin ČR	8
Obrázek 3: Digitální projektor DCP – Kinton	9
Obrázek 4: Schéma DCI kina	10

1 Úvod

Téma digitalizace je momentálně velmi problematické a dělá vrásky na čele mnoha provozovatelům kin. Na veřejnost občas prosákne nějaký článek či reportáž, zabývající se nutností digitalizace kinematografické technologie, avšak není mnoho relevantních dostupných informací. Tato práce mapuje digitální technologie od samotného počátku, kdy se ještě nejednalo o filmové snímky v digitálním formátu, ale kdy se digitalizace dostala před filmovou kameru. Před touto kapitolou je zařazen krátký přehled počátku české kinematografie a ještě jednou digitální technologie před kamerou, nyní v oblasti animovaného filmu. Po tomto digitálním úvodu se již práce věnuje naplno kinematografii a hlavnímu tématu, čímž je digitalizace jednosálových českých kin.

Aby bylo možné porovnat novou digitální technologii a celou problematiku se starší fungující technologií, je třeba načrtnout fungování předchůdce digitalizovaných nosičů, čímž jsou formáty 35mm. Představení těchto filmových pásů je věnována kapitola 2.2 a dále práce popisuje i výrobu těchto starších systémů. Poté již práce vysvětluje pojem digitalizace a seznamuje s problematikou a důvody, proč nastala právě tato digitalizační potřeba. Vysvětluje několik souvisejících pojmů, které pomohou dokreslit, jak digitální technologie funguje a dle jakých standardů musí být vše ošetřeno. Dále práce řeší rozmnožování právě digitálních nosičů a mapuje, jak taková digitální kopie vzniká.

Samostatná kapitola je věnována 3D formátům, avšak ne příliš obsáhle, protože další problematika se zabývá financováním digitalizačních projektů. Jelikož se nejedná o levnou záležitost, mnoho kin bohužel na částky potřebné k realizaci zdaleka nedosáhne. Práce tedy popisuje určité dotační možnosti. S finanční stránkou je příbuzná i následující část, která popisuje rozpor provozovatelů kin a distributorů. Ten je založen na pokusu obejít nutnost digitalizace, avšak Unie filmových distributorů se k tomuto postupu vyjádřila a v kapitole věnované tomuto tématu jsou uvedeny postoje jednotlivých stran.

Druhá část práce je ryze analytické povahy. Je založena na vlastním výzkumu mezi regionálními jednosálovými kiny, kdy jsou dotázané informace zpracovány do formy grafů a popsány v procentuálních poměrech.

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

Vzorek digitalizovaných jednosálových kin byl podroben deseti otázkám a ty jsou předmětem praktické složky bakalářské práce.

S tímto osobním výzkumem je spojen i cíl práce, jenž si dává za prioritu dokázat, že vložená investice do digitalizace není ekonomicky navratitelná, avšak je zde zřejmý přínos neekonomický, a to kulturně-sociální. Proto se dalším pilířem práce stává fakt, že návrat investice bude v rovině sociální a společenské. Posledním cílem práce potom bude dokázat návaznost digitalizace na výzkum v praktické části a následné zapojení do materiálů provozovatelů kin a odborníků, kteří se o tuto problematiku zajímají. V závěru budou cíle zhodnoceny i se shrnutím tématu a návrhem řešení.

2 Teoretická část práce

Tento oddíl bakalářské práce se bude zabývat popisem problematiky digitalizace, uvede úskalí digitalizace, standardy, dle kterých kina musí fungovat, pokud chtějí promítat nové filmy v novém formátu a také srovná předchozí technologii právě s novou, nastupující.

V této části práce byly využity dostupné zdroje z Městské knihovny v Praze, ale jednalo se spíše o knihy popisující předchozí technologii či historii filmu, protože o digitalizaci odborné knihy doposud nejsou. Významným zdrojem pro tuto část, zejména potom ve smyslu odborného rozklíčování hlavního tématu, byl dokument vydaný Ministerstvem kultury, který je jakýmsi souborem informací o digitalizaci. Tento je volně dostupný na webových stránkách uvedeného ministerstva. Poté bylo čerpáno z důvěryhodných internetových zdrojů, jakými jsou Unie filmových distributorů, Asociace českých kameramanů či odborné internetové časopisy, týkající se kinematografie, jako je Cinepur. Tyto zdroje byly vyhledávány pomocí internetových vyhledavačů či na doporučení odborníků z oblasti kinematografie.

2.1 Historie kinematografie a digitalizace

2.1.1 Počátky české kinematografie

Počátky kinematografie v Čechách se dle informací z oficiální webové stránky ČR¹, datují od roku 1896, kdy se v Karlových Varech a v Praze odehrávala první filmová představení. Prvotina ve formě vlastního filmování přišla již o rok později, ale první kinosál byl otevřen až v roce 1907 v Praze. Tou dobou nebyla česká kinematografie zdaleka tak vyvinuta, jako tomu bylo ve světě. Vlna filmové tvorby přišla s koncem první světové války. V samostatné Československé republice se vyvíjejí profesionální ateliéry, vznikají filmové společnosti a vyčnívají první velká jména. Upozorňují na sebe režiséři jako Frič, Lamač a Machatý.

¹ Česká republika: oficiální web ČR. In: Historie české kinematografie. [online]. 3.1.2010 [cit. 2012-03-20]. Dostupné z: <<http://www.czech.cz/cz/66824-historie-ceske-kinematografie>>.

Následovala zásadní inovace ve filmové branži, a to přidání zvuku k pohyblivým obrázkům. Dalším zlomem bylo zbudování ateliérů na Barrandově. Na svou dobu bylo velice pokrokové a dokonce nejmodernější v Evropě. Prvního filmu se ateliéry dočkaly v roce 1933.

2.1.2 Počátky digitálního filmu

Dle Bordwella a Thompsonové² se nyní od fotochemického procesu výroby filmu upouští. Nyní už se na pás filmu nezachycuje světlo a zvuk. Počínaje 80. lety se filmová tvorba stává čím dál více digitalizovanou. Podobně jako v IT problematice, tak i zde je využíváno zápisu dat v podobě jedniček a nul. Již dříve, v době digitálního boomeru, se digitalizace objevovala, ale jelikož tato technologie byla náročná na kapacitu paměti, nástup této inovace se značně opozdil.

Prvním, kdo takovou technologii prakticky u filmu využil, byl George Lucas ve filmu Hvězdné války z roku 1977. Ano, již tou dobou se o digitální tvorbu vědělo a byl potenciál k tomu, aby se technologie hojně rozvinula. Což se i stalo, protože tento systém umožňoval, že efektové záběry byly trojrozměrnější. Jednalo se o systémy řízeného pohybu, kdy kamery ovládané počítačovou technikou dokázaly zachytit pohyby modelů či zmenšenin. Těmito malými technickými „podvody“, dosáhl zmíněný film neobyčejného zachycení nereálných subjektů.

Současně s počátky využívání digitalizace ve filmu, docházelo i k inovaci v oblasti zvuku. Ten byl totiž také převeden do digitálního formátu a umožnil tak využívání zvukových kompaktních disků. I tato technologie učinila průlom ve filmovém světě. Díky ní je totiž možné využívat plnější zvukové efekty o dynamické šířce.

Postupem vývoje se zvyšovala kvalita počítačové techniky, takže digitalizace slavila velkou obnovu. Nyní s nástupem vyšší rychlosti a obsáhlejší kapacity paměti, měla snazší průchod na filmová plátna. Stále více efektů bylo pořizováno v digitální technologii. Přesným příkladem je Spielbergův Jurský park z roku 1993, kde původně zamýšlené loutky a modely vystřídali digitální dinosauři.

² BORDWELL, David, THOMPSONOVÁ, Kristin. *Dějiny filmu*. Nakladatelství lidové noviny 2007. 728-731s.

Později, kolem druhé poloviny 90. let, se počítačová technika využívala ve filmařině běžně. Pokud chtěl tvůrce filmu velký dav lidí, nebylo třeba využívat velkého množství komparsistů. Stačila menší skupinka a díky technice se z ní stala obrovská masa lidu. Proto se začalo v 90. letech šuškat o konci klasického filmu, kdy herce nahradí digitální média a grafika, štáb nebude pracovat klasicky, ale pouze s vytvořeným obrazem a zvukem.

2.1.3 Animovaný film

S nástupem zmíněných technologií nastala pochopitelně inovace i u kresleného filmu. Začalo se využívat složitějších pohybů postaviček a autoři již nebyli limitováni plochou kresbou. Byl vyvinut systém Computer Graphic Imaging (CGI), který usnadňoval práci a zlepšoval kvalitu.

Další výrazná inovace nastala při nástupu další technologie, a to tzv. 3D-CGI. Jedná se o podobné vytváření postav, jako je tomu u loutek. Animátoři již dokázali ovládat na takové figurce stovky bodů. „*Koncem 90. let vypadaly kožešiny, vlnící se tráva a lidské tváře mnohem realističtěji. Průkopníky 3D-animace byly především dvě firmy: Pixar a Pacific Data Images.*“³

2.1.4 Kinematografie

Otázkou zůstává, zda se v dnešní době i přes rekonstrukce kin a digitalizace, najde dost diváků, kteří jsou ochotni opustit svůj příbytek, vzdát se sledování filmu z pohodlí gauče a za promítání zaplatit stále vyšší sumu. Z pohledu financí je zvýšení vstupného většinou opodstatněné. Byly vynaloženy nemalé prostředky na zdokonalení technologií, aby kina mohla dále promítat nové filmy, tudíž se s částkou vyšší než před renovací počítat musí. Ale v době, kdy si film může kdokoli stáhnout z internetu, sdílet na domácích počítačích či v telefonech, dívat se na serverech online či nakoupit pirátskou kopii někde v pouličním prodeji, bude pro kinosály stále více obtížné diváka si udržet.

³ BORDWELL, David, THOMPSONOVÁ, Kristin. *Dějiny filmu*. Nakladatelství lidové noviny 2007. 730.s.

Na druhou stranu se naštěstí ještě najdou tací, kteří si rádi vychutnají příběh filmu na velkém plátně, dnes již v pohodlném křesle a popcornem v ruce a za tuto podívanou jsou svolní zaplatit.

2.2 Film 35mm

Standardem doposud bylo, že každé kino bylo vybaveno 35mm projektorem, který promítal obraz a zvuk na filmových pásech, které se do promítače vložily. Manipulace s děrovaným filmovým pásem, který je umístěn ve světelně nepropustném obalu, je podstatně složitější, než-li s digitálním médiem. Jedná se dle M. Urbana⁴ o fotografický materiál, složený z více vrstev a povětšinou se natáčí na negativ. Co se týče kopií, které jsou nutné k distribuci filmu do kin, upotřebí se obvykle pozitivní filmový materiál. Vrstvy filmu jsou filmová podložka a citlivá vrstva. První jmenovaná má rozměr 0,14mm, druhá vrstva 0,02mm. Současné filmové materiály jsou barevné a mohou čítat až šestnáct vrstev. I tyto vrstvy jsou mimořádně tenké, tudíž zmíněná manipulace s filmem vyžaduje velice opatrnou práci všech, kteří přijdou s kotoučem do styku.

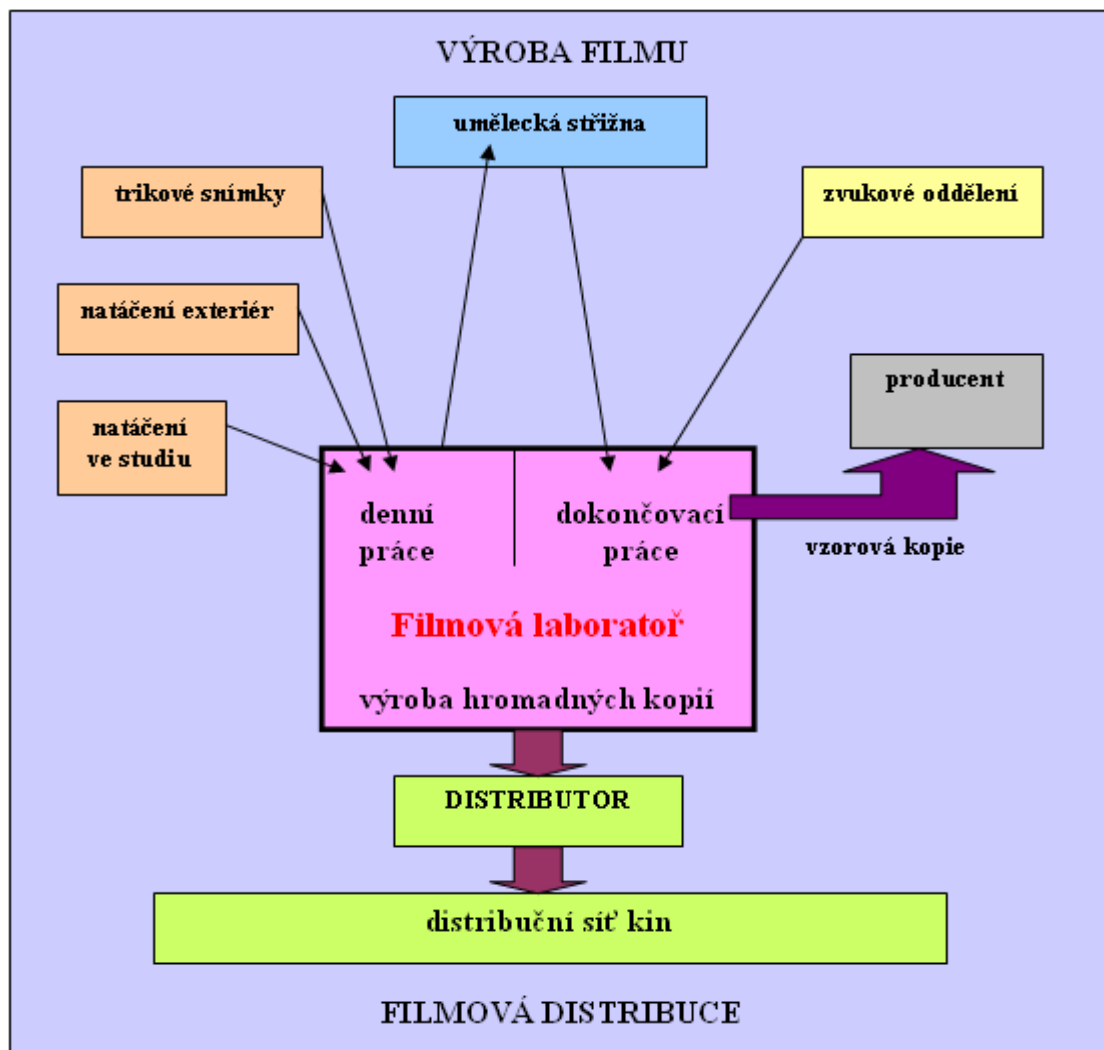
Projektor, který přenáší obraz z filmu 35mm na plátno, pracuje s navíjecí a odvíjecí cívkou.

2.2.1 Výroba filmu

Výroba filmového negativu není zdaleka jednoduchý proces, jak by se mohlo zdát. Filmová laboratoř se rozděluje na dvě taková oddělení, ve kterých probíhají dokončovací práce s filmem. Jsou to *denní práce*, kde je zajišťováno vše od natočeného materiálu k vyvolání a odtud putuje do *umělecké střižny*. Druhou skupinou jsou *dokončovací práce*, kde se pokračuje v produkci vzorové kopie, čímž vznikne první kopie určitého filmu. Pokud je kopie kvalitní a bez nežádoucích chyb, vyrobí laboratoř další, které jsou určeny k promítání v kinech, které si většinou objednávají společnosti zabývající se distribucí. Pro názornou představu, jak laboratoř pracuje, je uveden obrázek.

⁴ URBAN, Miroslav. *Filmová laboratoř*. Praha: Akademie múzických umění, 2001. 5.s.

Obrázek 1: Filmová laboratoř

Zdroj: URBAN, Miroslav. *Filmová laboratoř*. Praha: Akademie múzických umění, 2001. 7.s.

2.3 Digitalizace

Pojem *digitalizace* a s ním spojenou problematiku, vysvětlilo Ministerstvo kultury⁵ v roce 2009 v dokumentu na svých oficiálních stránkách. Jedná se o přechod k digitální technologii, a to ze zavedeného promítání ze 35mm filmových cívek.

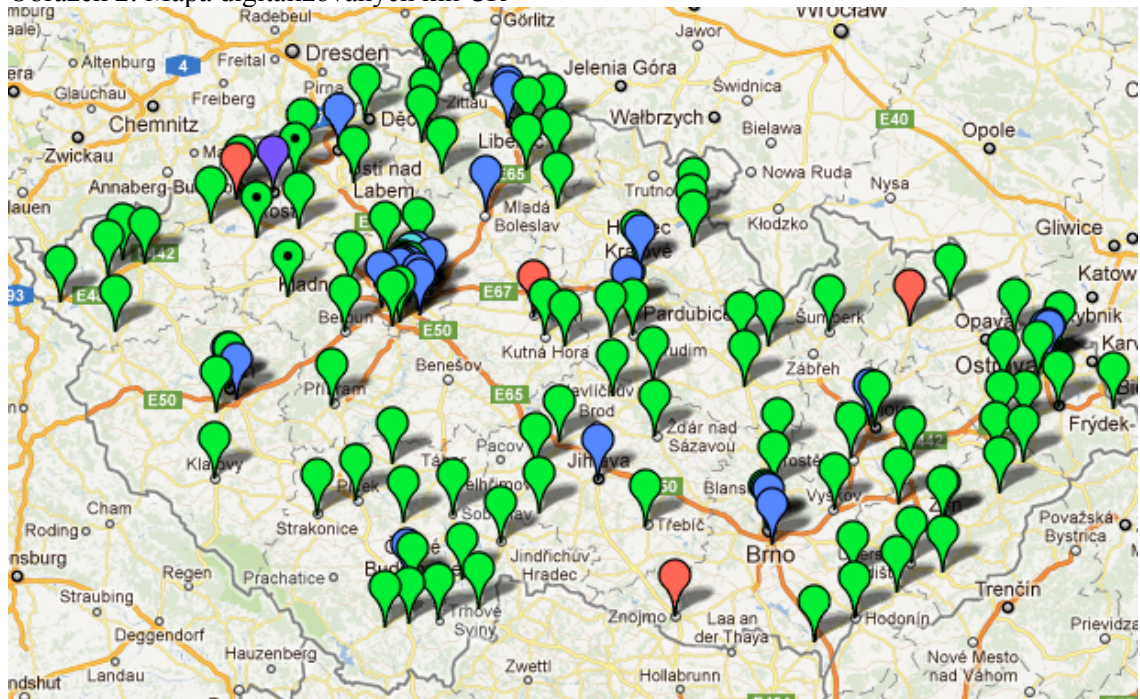
⁵ Digitalizace kin v ČR – Informace o přechodu na digitální projekci obrazu a zvuku: Přechod na digitální projekce obrazu a zvuku - digitalizace kin. In: *Ministerstvo kultury* [online]. 2009 [cit. 2012-03-23]. Dostupné z: <<http://www.mkr.cz/cz/tiskovy-servis/prechod-na-digitalni-projekce-obrazu-a-zvuku---digitalizace-kin-21417/>>.

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

S tímto je spojená taktéž změna v distribuci filmů, protože manipulace s digitálními kopiemi je daleko bezproblémovější, nežli tomu bylo s filmy 35mm. Kvalita nového média zůstává neměnná a nedochází v průběhu času k jeho opotřebení. Než začne ale naplno fungovat výhradně digitální technologie, bude probíhat jak nová, tak současně i starší s filmem 35mm. Toto dočasné fungování bude lehce omezeno vyššími náklady ve směru kopie a distribuce. Posléze, kdy budou fungovat výhradně digitální nosiče, se ukáže viditelná úspora. V případě, že kino nebude schopné přejít na digitální technologii, se začne potýkat s vážnými problémy s promítáním nových filmů, protože ty jsou již na nových nosičích a jejich stávající technika jim promítat film prostě nedovolí.

Obrázek 2: Mapa digitalizovaných kin ČR

Zdroj: *Digitální kino: Mapa digitálních kin v ČR.* [online]. 2010 [cit. 2012-03-28]. Dostupné z: <<http://maps.google.com/maps/ms?ie=UTF&msa=0&msid=102306077872741436389.000474532be882d61bcbd>>

Jak je vidět na uvedené mapě, digitalizovaná kina se poměrně pomalu, ale za to jistě rozmnožují. Pro účely této konkrétní práce jsou směřodátne zeleně označené bubliny, protože tento symbol znamená digitalizovaná kina jednosálová a dále zelené symboly s tečkou.

Ty značí, že se jedná taktéž o jednosálové kino, ale technika DCI je zde přenosná a je možné je v létě přesunout ven a promítat tak v letním kině. Další barevné symboly značí dvou a vícesálová kina.

2.3.1 DCI specifikace a D-cinema vs. E-cinema

„DCI specifikace (Digital Cinema System Specification, vydány sdružením DCI - Digital Cinema Initiatives – americká studia Disney, Fox, MGM, Paramount, Sony Pictures Entertainment, Universal a Warner Bros.) - je soubor technických charakteristik, které stanoví standardy pro výrobu digitálních kopií, kvalitu promítání, ale také postupy, které je nutné dodržet, aby se zaručila bezpečnost způsobů přenosu.“⁶

Obr. 3: Digitální projektor DCP - Kinoton

D-cinema je standard promítání pomocí digitální technologie a jedná se o celosvětově uznávanou věc. Toto označení znamená, že dané kino, které touto značkou disponuje, splňuje zmíněné DCI specifikace a vyhovuje všem potřebným požadavkům.

V souvislosti s těmito standardy byly uzavřeny smlouvy VPF (zkratka Virtual Print Fee Model, znamenajíc ve volném překladu Model poplatků za virtuální výstup), které by měly zajistit garanci neměnné inovace DCI parametrů po dobu 7-10let, což zaručuje nepotřebnost výměny technologie po tuto dobu.

Zdroj: *Ihned.cz* [online]. - [cit. 2012-03-29]. Dostupné z: <<http://tech.ihned.cz/testy/c1-32710800-cinema-city-digitalizuje-sva-kina-a-prichazi-s-3d-projekci>>

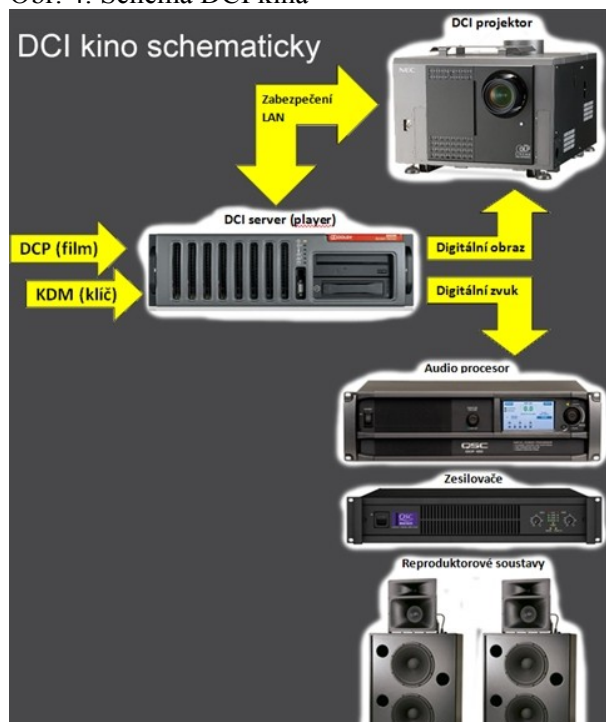
Označení kina *D-cinema* tedy znamená, že dané kino disponuje určitou kvalitou, která je předepsána pro digitální sály.

⁶ Digitalizace kin v ČR – Informace o přechodu na digitální projekci obrazu a zvuku: Přechod na digitální projekce obrazu a zvuku - digitalizace kin. In: *Ministerstvo kultury* [online]. 2009 [cit. 2012-03-23]. Dostupné z: <<http://www.mkcr.cz/cz/tiskovy-servis/prechod-na-digitalni-projekce-obrazu-a-zvuku---digitalizace-kin-21417/>>.

Jedná se tedy o kino, které nabízí hodnotnou náhradu za starší 35mm. Pokud tomu tak není a kino neodpovídá potřebným DCI parametrům, označuje se kino jako *E-cinema*. Tento systém je starší a přišel ještě před nástupem digitální technologie. Díky němu sice lze promítat filmy, ale pouze ve formátu VHS, DVD nebo BETACAM a PC. Takové je možné promítat na plátna kin díky video projektoru, ale materiál s DCI parametry přehrávat nelze. Proto jsou kina, označená jako E-cinema, značně omezena promítacím repertoárem, jelikož bude jen velmi málo filmů uvedeno v distribuci tak, aby bylo možné je přehrávat právě systémem E-cinema.

Jak lze vidět níže na schématu, tak do přehrávače putuje film ve formátu DCP, tedy v digitálním médiu. Současně s ním je nutné zadat do přehrávače klíč, bez kterého by nebylo možné promítat. Z přehrávače jde potom přenos obrazu v digitálním formátu do projektoru, který má schopnost přehrát obraz dle DCI. Z přehrávače jde ale také stopa zvuková, a to do audio procesoru, kde je nutný zesilovač. Bez něj by nebylo možné ozvučit velký sál, aby každý dobře slyšel. Toho je docíleno pomocí reproduktorů, které pomáhají nést zvuk sálem.

Obr. 4: Schéma DCI kina

Zdroj: *Dcinema* [online]. 2012 [cit. 2012-03-31]. Dostupné z: <http://www.dcinema.cz/digitalizace-kin/proces-digitalizace.aspx>

2.3.2 Digitální kopie

Aby mohlo kino určitý film promítat, je zapotřebí tzv. digitální kopie. Její výroba je o poznání jednodušší, než výše zmiňovaná kopie u starších technologií, kdy se jednalo o zdoluhavý proces kopírování 35mm negativu. Dle informačního dokumentu Ministerstva kultury⁷ momentálně existují dva způsoby kopírování, kdy první zmiňovaný je zatím více využívaným. Jedná se o převádění klasického filmu 35mm do digitální podoby. Tomuto způsobu se říká tzv. metoda scanu a spočívá v tom, že se originální negativ 35mm nascanuje do digitálního formátu s vysokým rozlišením a další zpracování nepodléhá laboratorním úpravám, nýbrž pouze počítačovým. Zde se s filmem pracuje od stříhu, až po dodání zvuku či titulků a zvláštních efektů. Takto vytvořený tovar se přehraje na 35mm filmový pás, a to velmi často laserovou technologií. Takový pás posléze plní funkci negativu a podle něj se vytvářejí další filmové kopie, které jsou distribuovány do kinosálů a zde promítány.

Druhým možným způsobem, jak vytvořit digitální kopii, je přímé natáčení materiálu na profesionální digitální kameru, která již zaznamená obraz ve vysokém rozlišení. Přímo z kamery lze zpracovat kvalitní digitální obraz, ale nyní odpadá scanování 35mm pásu. Takto připravený digitální master se zapíše na filmový pás 35mm a lze jej distribuovat. Takový materiál se v obou případech způsobu kopie zašifruje a filmový distributor posléze rozešle do kin dešifrovací klíče, díky nimž lze kopii filmu v daném kině promítat. Nemělo by tedy docházet ke zneužití materiálu, protože klíč je určen pouze pro to které kino a bez něj nelze film přehrát.

2.3.3 3D projekce

Digitalizace přináší taktéž větší možnosti v promítání troj dimenzionálních filmů, což bylo v minulosti možné pouze ve specializovaném kinosálu na pražské Flóře. Zmíněné kino IMAX je velmi populární právě proto, že donedávna bylo symbolem právě 3D filmů, kdy divák pomocí speciálních brýlí vidí obraz na plátně jako vystupující do popředí, což uchvátilo zejména mladší generace.

⁷ Digitalizace kin v ČR – Informace o přechodu na digitální projekci obrazu a zvuku: Přechod na digitální projekce obrazu a zvuku - digitalizace kin. In: *Ministerstvo kultury* [online]. 2009 [cit. 2012-03-23]. Dostupné z: <<http://www.mkcr.cz/cz/tiskovy-servis/prechod-na-digitalni-projekce-obrazu-a-zvuku---digitalizace-kin-21417/>>.

IMAX začal po světovém formátu nejprve promítat krátké dokumentární filmy různých témat, od filmu o podmořském světě přes egyptské pyramidy až po kino výlety do vesmíru. Později začal IMAX s promítáním filmů běžné časové stopáže, kdy netrvalo příliš dlouhou dobu, aby se díky digitalizaci takové filmy daly promítat i v běžných kinosálech, kteří disponují potřebnou technologií. Převážně se s tím setkáme v multiplexech, kde v programu kina narazíme na promítání filmu v 3D projekci. Prvním želízem v ohni se stal Avatar Jamese Camerona, jenž byl přímo natočen digitální technologií ve třech dimenzích. Nyní se běžně setkáme s promítáním 3D filmů například animovaných, dobrodružných. Jeden příklad za vše jistě postačí, a to promítání filmů o Harrym Potterovi ve 3D formátu.

Trojdimenzionální projekce se však netýkají jen filmových novinek. Dle Kinoboxu⁸ se totiž studiu Disney natolik povedlo uvedení Lvího krále ve 3D verzi, že chystá ještě několik starších titulů animovaných pohádek, které převede do atraktivního formátu 3D a vyšle je do světových kin. Úspěch Lvího krále byl opravdu překvapení, protože úspěch pohádky staré 17 let nikdo neočekával. Opak byl ale pravdou, a tak Disney převedlo do 3D ještě Krásku a zvíře a ještě v letošním roce chystá uvedení filmu Hledá se Nemo. Na rok 2013 plánuje oživit také Příšerky s.r.o. a Malou mořskou vílu. Velkým očekáváním je také fenomenální snímek Titanic, který bude v distribuci taktéž ve formátu 3D a měl by být obohacen o několik dotočených 3D scén.

Také už není žádnou novinkou, že i regionální kina, která si musela nevyhnutelně pořídit digitální technologie, disponují možností promítání 3D projekcí. Toto je velký posun, protože dříve byly 3D snímky přímo výsadou pražského IMAXU.

2.3.4 Dotace na modernizaci

Peněžní stránka spojená s digitalizací je však spojena s mnohými nesnáze. Pokud se malé regionální kino rozhodne pro novou digitální technologii, aby se vyhnulo svému zániku, je možné tuto rekonstrukci zafinancovat ze soukromého kapitálu, nebo získat pro digitalizaci sponzora.

⁸Kinobox [online]. 9.10.2011 [cit. 2012-03-29]. Disneyho klasiky se vrátí ve 3D formátu. Dostupné z: <<http://www.kinobox.cz/clanek/6296-disneyho-klasiky-se-vrati-ve-3d-formatu>>.

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

Pokud je kino městské či obecní, o finance se postará daná obec, nebo lze využít různých dotací, díky kterým získá kino potřebný kapitál. Ministerstvo kultury⁹ vydalo doporučení, určené poskytovatelům dotací, které obsahuje body, jichž by se měla dotovaná částka týkat. Jedná se o čtyři složky modernizace kinosálů za účelem digitalizování a obnovy, a jsou to:

- vybavení kina:

- **projektory pro D-cinema**
- **servery pro D-cinema**

Nejdůležitější při výběru těchto technologií je, aby byly navzájem kompatibilní a dokázaly spolupracovat. Jedná se o tzv. *Media block*. V současné době stále přibývá produktů od různých značek, takže tento trh rozhodně není monopolním a provozovatel kina si může vybrat hned z několika variant.

Projektory pracují dle technologie Digital Light Processing, ve zkratce DLP, v překladu znamenajíc digitální zpracování světla, dále Digital Image Light Amplification, která se značí jako D-ILA a znamená systém pracující na základě odrazu světla a nebo SXRD, Silicon X-tal Reflective Display, což v praxi znamená systém, pracující s reflexním displejem, který je z křemíkových krystalů. Nejdůležitějším parametrem pro použití projektoru, který stanovuje opět DCI klasifikace, je rozlišení obrazu v kvalitě K2.

U serveru pro D-cinema nejsou tolik klíčové parametry, protože je lze jednoduše přizpůsobit například vložením karty do serveru a také lze doladit doplňkovým serverem.

- zvukový systém: u zvuku se při digitalizaci přespříliš nezměnilo, neboť i v tomto inovativním případě se používají uznávané formáty, jako jsou Dolby Digital nebo DTS.

⁹ Digitalizace kin v ČR – Informace o přechodu na digitální projekci obrazu a zvuku: Přechod na digitální projekce obrazu a zvuku - digitalizace kin. In: *Ministerstvo kultury* [online]. 2009 [cit. 2012-03-23]. Dostupné z: <<http://www.mkcr.cz/cz/tiskovy-servis/prechod-na-digitalni-projekce-obrazu-a-zvuku---digitalizace-kin-21417/>>.

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

Digitální zvuk má jednoznačnou výhodu v tom, že u jednoho materiálu může být současně více zvukových stop. Tyto stopy lze libovolně volit, tudíž bez komplikací promítat ten samý film v dabované verzi i s titulky.

Stát je jistě poměrně zdatným pomocníkem ve financování digitalizace kin. Státní fond, zaměřený na podporu a rozvoj kinematografie v ČR, se podle informací z oficiální webové stránky Institutu dokumentárního filmu¹⁰ již v roce 2009 zasadil o řešení finanční stránky této problematiky. Došlo k tomu poté, co se nepodařilo uvolnit finanční prostředky přímo ze státního rozpočtu. *„Výsledkem byly dvě uzávěrky mimořádného grantu na tzv. I. a II. vlnu digitalizace. Jednotlivá kina měla možnost požádat o podporu ze Státního fondu, přičemž v první vlně bylo rozděleno téměř 22 milionů korun mezi 21 kin z 24 přihlášených (podmínkou bylo zahájení digitálních projekcí do konce roku 2009), ve druhé vlně pak necelých 17 milionů mezi 14 kin z celkových 18 (digitalizace během první poloviny roku 2010).“¹¹* Z uvedeného vyplývá, že dotaci nakonec získalo velké množství žadatelů, a to jsou čísla pouze ilustrační, protože se jedná o mapování jen jednoho roku práce na digitalizování sálů.

Způsobů financování má takové kino, které se rozhodne pro digitalizaci, hned několik. Lze požádat o dotaci již zmíněný Státní fond, dále může přispět město, ve kterém se kino nachází, což bylo většinou podmínkou pro získání financí právě ze Státního fondu. Samozřejmě je ve hře i nějaký soukromý subjekt, firma či investor, který vloží své peníze do procesu digitalizace, avšak jelikož je ekonomická návratnost velmi špatná, je nutné z tímto faktem počítat. Další možností je úvěr od banky, avšak zde je právě problém návratu investice ještě znatelnější, protože takový úvěr je nezbytně nutné splatit. Financování digitalizace je konkrétně popsáno v analytické části.

¹⁰ BLAHA, Zdeněk. Změni digitalizace filmovou distribuci?. In: *DOKweb: by Institute of Documentary Film* [online]. 11.05.2010 [cit. 2012-03-27]. Dostupné z: <<http://www.dokweb.net/cs/dokumentarni-sit/clanky/zmeni-digitalizace-filmovou-distribuci-1079/>>.

¹¹ BLAHA, Zdeněk. Změni digitalizace filmovou distribuci?. In: *DOKweb: by Institute of Documentary Film* [online]. 11.05.2010 [cit. 2012-03-27]. Dostupné z: <<http://www.dokweb.net/cs/dokumentarni-sit/clanky/zmeni-digitalizace-filmovou-distribuci-1079/>>.

2.3.5 Fenomén digitalizace

Výraz digitalizace je skutečně v posledních letech velmi skloňované slovo, a to nejen v oblasti kinematografie. I televizní vysílání přešlo na tzv. digitální formu a běžné analogové vysílání prakticky vymizelo. Podle knihy o digitalizaci od Z. Duspivy¹² je to způsobeno tím, že dosavadní analogové je již na technologickém a kapacitním limitu. Již v roce 2004, kdy byla tato kniha vydána, byla prognóza přechodu z analogového vysílání na digitální, zařazena do let 2010-2015 a měla se týkat celé Evropy. Jelikož jsou vysoké nároky na rádiové přenosy informací a dá se říci, že kmitočtové spektrum je již nanejvýš využíváno, byl krok směrem k digitalizaci televizního a rozhlasového vysílání nutností. Dle zmíněné knihy jsou veškeré převody informací pomocí rádiového přenosu na základě nosných vln, náročné na kapacitu kmitočtového spektra. To znamená, že čím je více přenášených informací, tím stoupá zaplněnost prostoru zmíněného kmitočtového spektra.

Stejně jako bylo ve světě filmu velkým fenoménem nástup zvuku k promítanému materiálu, tak je tomu dle časopisu Cinepur¹³ nyní s nástupem digitalizace a promítání ve 3D formátech. I když příchod digitalizace samozřejmě neznamenal jazykovou bariéru, jako tomu bylo s nástupem zvuku, tak ale zapříčinila nižší náklady na pořizování zvuku.

2.3.6 Alternativa pro digitální promítání

Provozovatelé kin už samozřejmě vymysleli, jak by se jejich kino mohlo obejít bez potřebné digitalizace a přesto stále promítat filmy a nemuset kino zavřít, pokud nemají finanční prostředky na to, aby jejich kino splnilo DCI standart.

¹² DUSPIVA, Zdeněk. *Digitalizace jako budoucnost elektronických médií*. Praha: Votobia, 2004. 9.s.

¹³ MARTÍNEK, Přemysl. Zapomeňte na Jarmusche, jdeme na fotbal / dnešní alternativa vůči mainstreamu: Téma: Cesty filmové distribuce. *C I N E P U R: Časopis pro moderní cinefilly* [online]. - [cit. 2012-03-27]. Dostupné z: <<http://cinepur.cz/article.php?article=1900>>.

Dle článku na webové stránce Digitální kino¹⁴ promítají provozovatelé z disků DVD či Blu-ray ve variantě veřejných projekcí. Provozovatelům se prý zdají být náklady na digitalizaci zbytečné, ale je prokázáno, že kvalita obrazu i zvuku v předepsané DCI kvalitě je mnohonásobně vyšší, než-li tomu je u předchůdce 35mm kopie. Takový provozovatel se domnívá, že zmíněné veřejné projekce jsou vhodnou alternativou, ale zřejmě mu uniklo několik detailů. Pokud se zaměří na koupi projektoru, díky kterému by mohl veřejné projekce uskutečňovat, může nalézt projektory již od deseti tisíc korun. Nebudou mít ale zdaleka takovou kvalitu, aby se daly na velkém projekčním plátně promítat. Takové stroje jsou více méně určeny pro projekce prezentací v obchodní sféře či menších poslucháren škol. Dále jsou na trhu i dražší projektory, které mají vyšší kvalitu svítivosti a celková kvalita promítání je na trochu vyšší úrovni, ale stále nedosahují relevantní kvalitu. Takových je u prodejců mnoho a pohybují se v různých cenových relacích, od patnácti tisíc až po šedesáti tisícové částky. Ty dražší by nejspíše i usvítily menší projekční sály, avšak kvalita obrazu i zvuku je neustále na mnohonásobně nižší úrovni, vhodné spíše pro promítání prezentací na školeních. Nevýhodou těchto přístrojů je vbudovaný objektiv, takže pokud by se projektor nainstaloval do stávající promítací místnosti, pravděpodobně nebude na plátno stačit. Pokud provozovatel kina opravdu touží spíše po alternativním promítání v podobě veřejných projekcí, než-li by si pořídil techniku dle standardů DCI, musí počítat s mnohem vyššími výdaji, než o jakých byla doposud řeč. Existují promítače, které jsou profesionálnější a disponují nabídkou výměnných objektivů. Takový projektor ovšem lze pořídit od dvě stě tisíc korun a stejně kvalitou obrazu a svítivosti nebude o polovinu parametrů souhlasit s kvalitou dle DCI. Takový přístroj, který by už mohl DCI technice konkurovat, vyjde reálně na částku kolem sedmi set tisíc korun. Vezmeme-li v úvahu, že digitalizační technika vyjde nejméně zhruba na půl druhého milionu korun, částka za nejkvalitnější projektor se nápadně této za kvalitu DCI přibližuje. A koupí projektoru ještě investice zdaleka nekončí. Je vhodné investovat ještě do kvalitní odrazivosti plátna, odpovídající kvality akustiky v promítacím sále a zvuk globálně.

¹⁴*Digitální kino.* Nebezpečí divoké digitalizace. [online]. 14.3.2012 [cit. 2012-03-27]. Dostupné z: <<http://www.digitalnikino.cz/node/645#poznamka>>.

Nehledě na to, že tyto pořízené systémy nejsou pro daného provozovatele zárukou toho, že v budoucnu bude stále moci pomoci těchto přístrojů promítat. Znamená to tedy, že se dost možná tato „alternativní“ koupě technologie spíše prodraží ve smyslu zbytečné investice s výhledem do budoucnosti.

Pokud ale provozovatel kina opravdu dá přednost veřejným projekcím před systémy DCI, číhá na něj ještě jiné úskalí. Unie filmových distributorů¹⁵ se totiž k těmto veřejným projekcím vyjádřila na svých oficiálních stránkách ve smyslu zpoždování distribuce filmů až o celé měsíce od premiér snímků. O poskytování filmů na discích DVD či Blu-ray se Unie vyjádřila takto:

„Bod 1.: u naprosté většiny standardních filmů pro kina souběžně s vydáním nosičů do běžného prodeje, to je až po 4 měsících po premiéře ve formátu DCP.

Bod 2.: u některých filmů nezávislých 2- 4 měsíce po premiéře ve formátu DCP.

Bod 3.: u některých artových filmů na nosičích DVD a Blu-Ray i v den premiéry ve formátu DCP.

Bod 4.: některé filmy výjimečně jsou již dnes a i v budoucnosti budou vydávány pouze na nosičích DVD a nebo Blu-Ray.

Bod 5.: někteří zahraniční poskytovatelé licencí v současné době neuvolňují práva pro šíření filmů v běžných kinech z nosičů DVD a Blu-Ray, ale pouze pro nekomerční užití. Distributoři se však budou celou problematikou i nadále zabývat. Rychlost další digitalizace kin může přinést určité dílčí změny.“¹⁶

¹⁵ Unie filmových distributorů [online]. 27.2.2012 [cit. 2012-03-27]. Stanovisko UFD k veřejným produkcím na nosičích DVD a Blu-ray. Dostupné z : <<http://www.ufd.cz/clanky/stanovisko-ufd-k-verejnym-produkcim-na-nosicich-dvd-a-blu-ray>>.

¹⁶ Unie filmových distributorů [online]. 27.2.2012 [cit. 2012-03-27]. Stanovisko UFD k veřejným produkcím na nosičích DVD a Blu-ray. Dostupné z : <<http://www.ufd.cz/clanky/stanovisko-ufd-k-verejnym-produkcim-na-nosicich-dvd-a-blu-ray>>.

2.3.7 Zavádění systémů Digital cinema

Asociace českých kameramanů dala dohromady určité doporučení, jak by provozovatelé měli postupovat při digitalizaci kin a zavádění nových technologií do kinosálů. Tato doporučení zmíněná Asociace¹⁷ uveřejnila na svých oficiálních stránkách, dle nichž má přeměna kino sálů určité základní podmínky. Jsou to kupříkladu takové, které provozovatelům kin radí, aby se nezbavovali starých 35mm projektorů, protože nyní bude současně probíhat jak toto starší promítání, tak novější digitální. V souvislosti s tímto faktem dále AČK dodává, že projekční kabina by měla být uzpůsobena tak, aby zde bylo možné umístit oba typy promítacích strojů a po zavedení digitálních promítačů přenastavit filmové projektory. Jelikož jsou v nabídce systémy 2K a 4K, je nutné, aby si provozovatel uvědomil velikost svého kina. AČK určilo jako malá kina ty o rozměrech 8x20 metrů, nad tímto rozměrem se nacházejí kinosály označované jako velké. Pro menší sály je dostačující systém DC2K a je zde předpoklad, že v budoucnu nebude třeba jej měnit. Na menším plátně je sice zřetelný rozdíl mezi 2K a 4K, ale 2K si poradí s promítáním 4K DCP bez problémů. Oproti tomu velká kina vyžadují pouze systém 4K, protože rozdíl od 2K je obrovský. Jednoznačným doporučením českých kameramanů je tedy výběr systémů 4K. Existuje určitý vzorec, jak lze viditelnost a kvalitu na plátně určit. Z dostupných informací je zřejmé, že zdravé lidské oko dohlédne z jednoho metru na rozlišení dvou bodů, které jsou od sebe vzdáleny 0,2mm. Je dobré počítat s ne zcela zdravým okem návštěvníka, proto se kalkuluje s dohledem z jednoho metru na 0,3mm od sebe vzdálené body. Pokud tedy bude kino sál o délce 25metrů s plátnem o rozměru 11metrů a divák se posadí do středu sálu, což bude někde ve vzdálenosti kolem deseti metrů, uvidí dva body, vzdálené od sebe 3mm. V takovém kině je tedy zapotřebí rozlišení 3,7K, tudíž je zřejmé, že pro tento sál je vhodný systém 4K.

¹⁷Asociace Českých kameramanů [online]. 19.9.2010 [cit. 2012-03-27]. Technické novinky: Doporučený postup při zavádění systémů digital cinema do kin. Dostupné z: <<http://www.ceskam.cz/cz/technicke-novinky/doporučeny-postup-pri-zavadeni-systemu-digital-cinema-do-kin>>.

AČK se také snaží tak trochu varovat před zaváděním 3D technologií. Varovat je možná silné slovo, ale radí provozovatelům kin, být alespoň rozvážní s tímto rozhodnutím. Argumentují tím, že není jisté, zda se tento trend udrží i do budoucna. V současné době jsou 3D filmy opravdovým hitem číslo jedna, avšak náklonnost diváků chodit na filmy ve 3D formátu se může proměňovat v čase. Proto čeští kameramani nabádají provozovatele kin k preferenci 2D formátů, tudíž zmiňované systémy DC4K. Určitým vykřičníkem je také pro kinosály fakt, že by se měly vyvarovat nekvalitních promítacích pláten a mít je profesionálně ošetřené a připravené. Lehce nebezpečná jsou plátna vysouvací, kde časem hrozí krabatění, a s tím spojená horší kvalita obrazu. Důležitým faktorem ke kvalitnímu obrazu je rovněž tónování zdí a stropů v sálech. Vhodné je stylizovat stěny a strop do tmavších, tlumených odstínů, avšak není na škodu, pokud má zvolená barva odrazecí schopnost. Také okolí plátna by se měla věnovat určitá pozornost a vybavit jej nejlépe černým sametem.

Jedním ze zajímavých doporučení kameramanů je zachránit funkci promítačů v kinech. Digitalizované sály by mohly provozovatele vést k názoru, že promítač je již pro kino zbytečný a proto bude lepší jej propustit. Opak je však pravdou, vzhledem k tomu, že se počítá se souběžným promítáním jak ze 35mm pásu, tak z digitálních nosičů. Ještě AČK ujišťuje, že práci s novým, digitálním médiem jistě promítači zvládnou a manipulace bude bezproblémová.

3 Analytická/praktická část

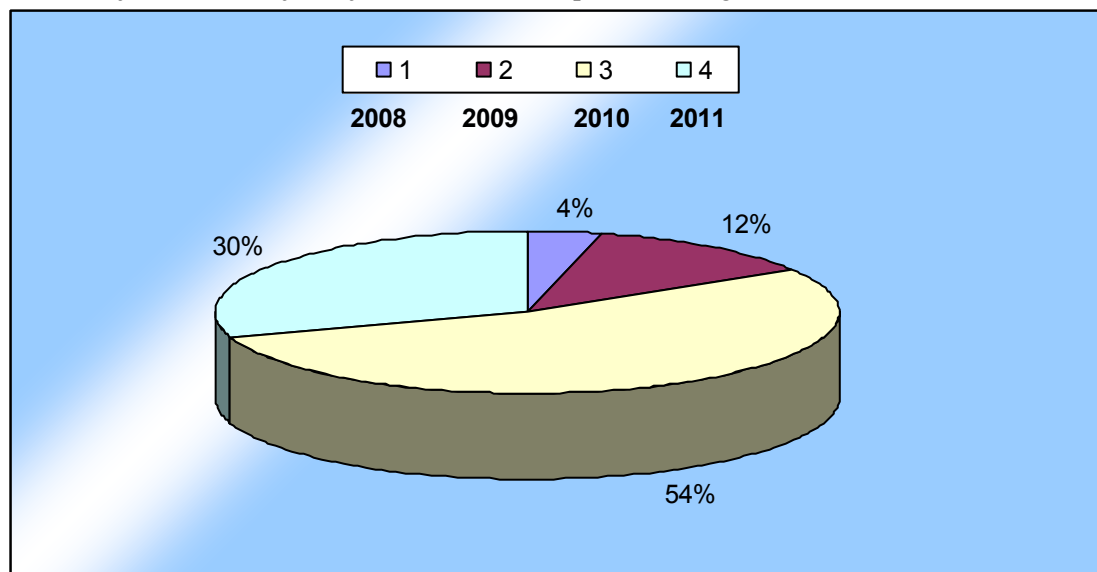
Analytická část sestává z vlastního výzkumu, kdy byl nejprve vytvořen seznam digitalizovaných regionálních kin v celé České republice. Jelikož byl zjištěn základní soubor devadesát tři kin, bylo cílem získat informace od sedmdesáti provozovatelů. Nejprve byly dohledány veškeré kontakty na kina, kde už tento krok znamenal menší obtíže. Na několik kin se nepodařilo kontakt sehnat vůbec. Stále byl ale zjištěn velký vzorek kin, kde byl kontakt k nalezení. Dále nastoupilo na řadu obvolávání všech kin, ke kterým byly nalezeny kontaktní údaje. Těchto bylo 88. Některá nalezená telefonní čísla byla nefunkční, ale opět velmi malé procento ze všech. Větším problémem se ukázala být dostupnost telefonních kontaktů.

Na mnoha telefon nikdo nebral, a to v žádném čase. Takových kontaktů již bylo více a přidá-li se k těmto ještě občasná neochota odpovědět na pár analytických otázek, zbyl výběrový soubor padesáti regionálních kin. Tito respondenti měli dostupný kontakt a byli ochotni spolupracovat na této práci a poskytnout informace. Vždy po vytočení příslušného telefonního kontaktu následovalo představení a hlavně představení tématu bakalářské práce, aby respondenti byli obeznámeni s okruhem informací, kterých se dotazování týkalo. Byly kladeny předpřipravené otázky v počtu deset, které byly stejným způsobem pokládány vzorku padesáti provozovatelů kin a ti na ně odpovídali. Všech deset dotazů je zanalyzováno dále v praktické části této práce, jsou graficky znázorněny a následně přehledně vysvětleny.

3.1 Jak dlouho je kino digitalizované

Doba, kdy byla dotazovaná kina digitalizovaná, se různí. Některá prováděla změny již v první vlně digitalizace, tudíž koncem roku 2008 a v roce 2009. Poměr těchto kin je ve vybraném segmentu celkem 16 %, pokud však roky oddělíme, dle grafu je viditelné, že v roce 2008 byla digitalizována pouze 4 % a 12 % potom v roce 2009. Nejvíce dotazovaných kin prováděla digitalizaci v roce 2010 a byla to nadpoloviční většina, tudíž 54 %. Kina digitalizovaná v loňském roce 2011 se zařadila na druhé místo co do četnosti a bylo to 30 %.

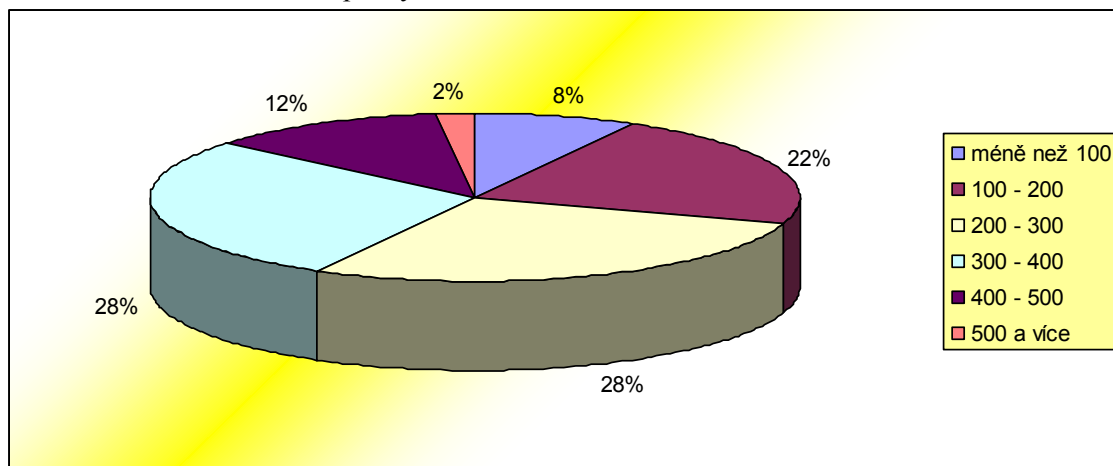
Graf 1: V jakém roce nejčastěji dotazovaná kina prováděla digitalizaci

3.2 Kapacita sálu

Všechna dotazovaná kina jsou jednosálová, přesto se ale velice lišila možnou kapacitou návštěvníků. Zatímco některá kina mají několik set sedadel, jiná jsou komornějšího rázu a nedisponují ani celou stovkou. Z padesátky tázaných subjektů mají 4 kina kapacitu pod 100 míst, konkrétně jsou to počty 61, 64, 77 a 93. Dále jsou sály o kapacitě 100 až 200 míst k sezení. Těchto je ve výběru regionálních jednosálových kin 11 a mezi 200 až 300 sedadly se pohybuje 14 kin, což je nejčastějším jevem společně s kapacitou 300 až 400 míst k sezení. Od milníku 400 po 500 sedadel má 6 kinosálů a pouze jedno kino z vybraného segmentu má kapacitu sedadel nad 500, konkrétně je to 544 a jedná se o kino Metropol v Olomouci, odkud podávala informace provozní kina Zuzana Kelnarová.

Graf 2: Rozdělení sálů dle kapacity

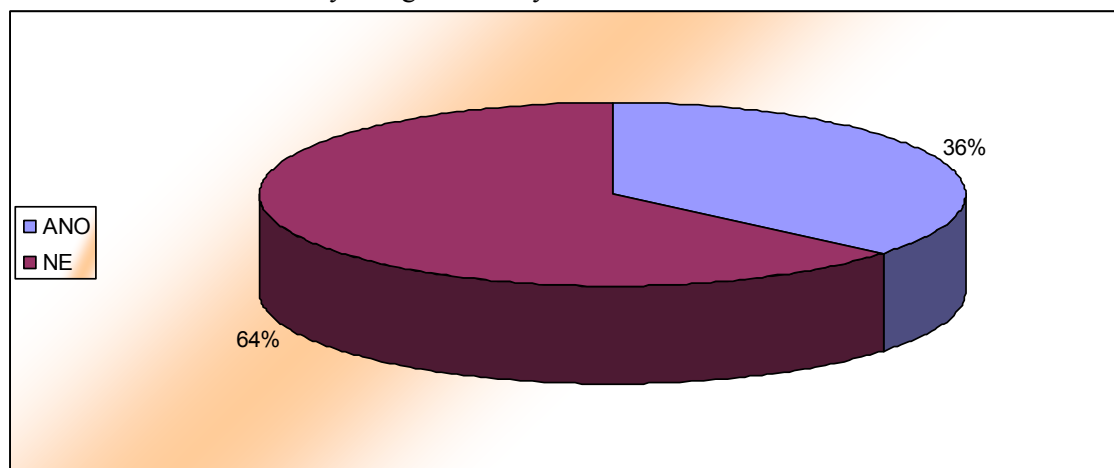

Velmi pokrokovým faktem je, že několik kin má mimo pevně usídlené sedačky také prostor vyhrazený pro invalidní vozíky. Z těchto míst má handicapovaný návštěvník stejně dobrý výhled na promítací plátno, jakému se dostává návštěvníkům na běžných sedačkách. Tento komfort umožňují kina Káčko v Dobřanech a kino Hvězda v Kadani, která mají shodně po třech místech pro vozíčky.

3.3 Byla s digitalizací spojena i rekonstrukce sálu

Odpovědi na tuto otázku nebyly zcela jednotvárné, jak by se dalo čekat. Pouhé ano či ne odpovědělo sice mnoho respondentů, avšak určitých specifik bylo poměrně mnoho. 9 kinosálů bylo ve spojení se zaváděním nové technologie zrekonstruováno, z toho dvě kina byla zrekonstruována kompletně. Dalších 7 sálů bylo také zrekonstruováno a tyto úpravy byly založeny na výměně sedadel či na položení nových koberců. Většina odpovědí však bylo, že žádná rekonstrukce ve spojitosti s digitalizací nenastala. Těchto případů je celých 29 a důvody byly i ty, že kino bylo renovováno již dříve, tudíž nebylo třeba s digitálními technologiemi interiéry měnit. Poslední skupinou jsou kina, která sice nerenovovala, avšak ne z důvodu, že by určitá inovace nebyla potřebná, ale spíše naopak, avšak nemají dostatek prostředků na to, aby se situace změnila. Sály s touto problematikou jsou ze zkoumaného vzorku 3. Následující graf prakticky zobrazí poměr zrekonstruovaných a nerenovovaných kinosálů ve spojitosti se zavedením digitálního promítání.

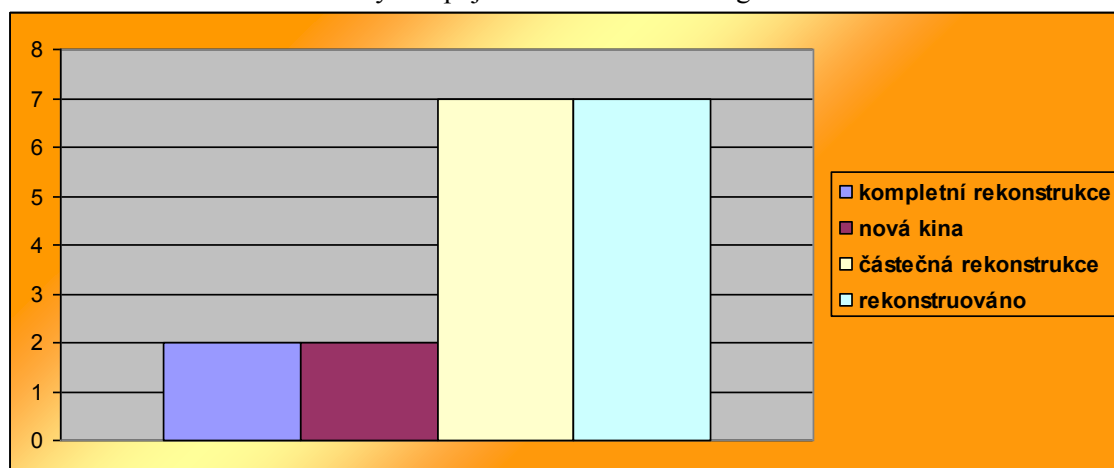
Graf 3: Podíl zrekonstruovaných digitalizovaných kin

Jak je zřejmé z grafického znázornění, větší nad polovinu společně se zavedením digitálního promítání rekonstrukci kina sálu neprováděla. Oproti tomu 36 % kin nějakým způsobem sál modernizovala.

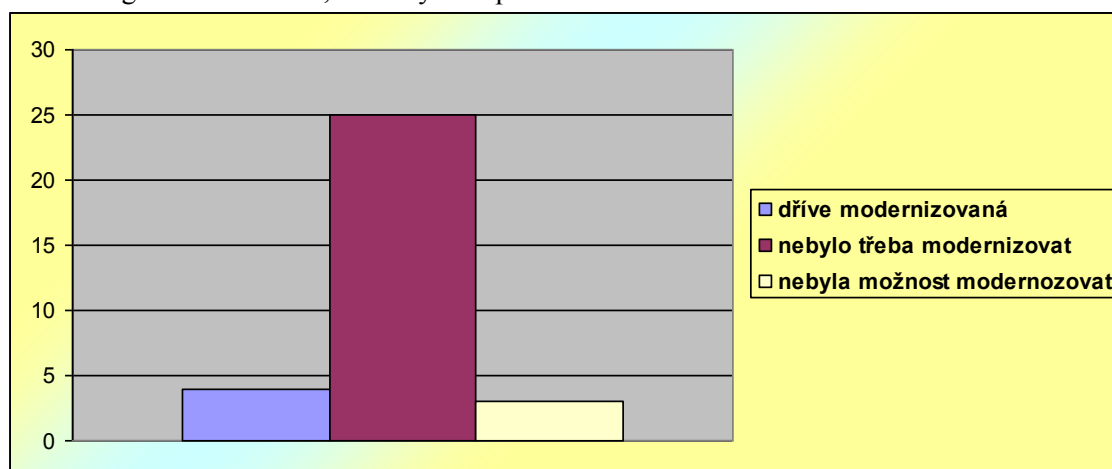
Následující graf uvede rekonstruovaná kina a oddělí od sebe sály s kompletní rekonstrukcí, sály s částečnou rekonstrukcí a sály modernizované, které nespécifikovaly rozsah modernizace, avšak připustily, že byla přímo spojena s digitalizací.

Graf 4: Rekonstruované kinosály ve spojitosti se zavedením digitalizace

V úvodním souhrnu odpovědí na otázku, zda kina modernizovala své kino sály v souvislosti se zavedenou digitální technologií, již bylo řečeno, že tak učinilo 18 kin z 50. Na grafu č. 4 je zřetelné, jakým způsobem dotazovaná kina rekonstruovala, zda se jednalo o úplně nová kina či nové objekty kin, kde je zřejmé, že s novým prostorem přišla i modernizace technického zařízení. Další kina prováděla na základě digitalizace i změny v podobě výměny starších sedaček za novější, modernější, měkčí a lépe polstrované. S touto modernizací byla čteně spojena redukce míst k sezení, protože pohodlnější křesla zabrala mnohem více prostoru než ta starší sedadla, která byla sesazována ve větší hustotě. Dalším čtenějším druhem modernizace interiéru bylo položení nových koberců či obnovení zdí v kinosálech.

Graf 5: Digitalizovaná kina, ve kterých neproběhla rekonstrukce

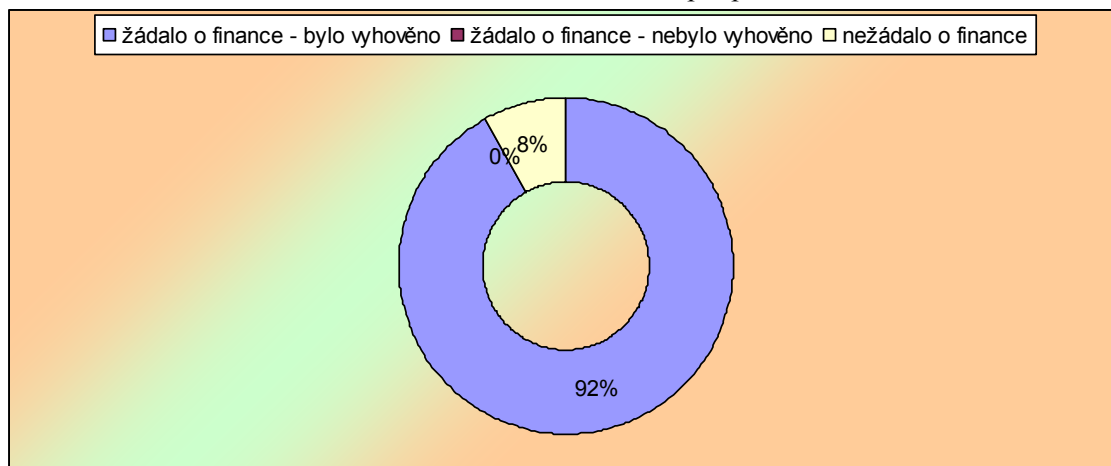

Na zobrazení číslo pět je graficky znázorněno, že nejvíce respondentů odpovídalo ohledně rekonstrukce v sále, že nebyla třeba. Druhý nejvyšší podíl zabrala kina, která prováděla určitou rekonstrukci již dříve před digitalizací. Nejnižší podíl ze všech nemodernizovaných sálů byla kina, která by rekonstrukci uvítala, avšak finanční prostředky nejsou na takovou věc dostupné. Jedná se konkrétně o sály v Rožnově pod Radhoštěm, kde mají kino Panorama, sál v Kyjově, kde se nachází kino se stejným názvem a dále by rádo modernizovalo Valašské Meziříčí své kino Svět.

3.4 Státní fond a peněžní podpora

Dalším dotazem bylo, v jakém poměru zkoumaná padesátka kin žádala či nežádala o finanční injekci Státní fond. Téměř všechna kina tuto možnost využila a také jim bylo posléze vyhověno. Jen 4 kino sály si o peněžní podporu stát nepožádalo, tudíž byla kompletně financována z jiných zdrojů. Podmínkou státní podpory na digitalizaci kin a s tím provázanou i udržitelnost jednotlivých sálů bylo, že nadpoloviční většinu musí zafinancovat město, kterému kino náleží. Obvyklým případem ve financování modernizace technologie bylo, že město peněžně podpořilo kinosál z 51 % a peníze ze Státního fondu pokryly 49 % z celého rozpočtu. V grafickém znázornění je zřetelný podíl těch, kteří využili podporu Ministerstva kultury a těch, kteří financovali z jiných než státních prostředků.

Graf 6: Poměr kin, která žádala či nežádala stát o finanční podporu

V uvedeném grafu číslo šest je uvedeno, že celých 92 % se pokusilo získat finanční dotaci od státu a všem 92 % bylo v dotaci vyhověno. Částky se pro ilustraci pohybovaly vesměs od 500 000,- Kč do zhruba 1 250 000,- Kč na jeden kino sál. U vzorku zkoumaných padesáti kinosálů nedošlo k tomu, aby provozovatel kina vytvořil a odevzdal plán digitalizace, kterému by byla peněžní suma ze Státního fondu odepřena. Naopak 8% kin o dotaci stát nežádalo, tím pádem samozřejmě ani žádnou nedostali, avšak dvě kina dostala dotaci z Evropské unie, tudíž finančně škodní nebyli. Zároveň není možné financovat takový projekt ze dvou dotací, to znamená že pokud kina získala tu z Evropského fondu, neměla ani možnost si zažádat i o státní podporu. Tento případ se týkal kina Sokolovna v Týnu nad Vltavou a Multifunkčního centra v Hlinsku. Dále jsou zde dvě kina, jejichž provozovatelé odpověděli, že byla dotována výhradně městem a to jsou sály v Brně, konkrétně kino Lucerna a kino Káčko v Dobřanech.

Spolufinancování se z většiny účastnilo vždy město, ve kterém dané kino působí. Jelikož se z drtivé většiny jedná o městská kina, je to samozřejmě v jejich kompetenci. Těchto kin bylo z dotazované padesátky 35.

Další podíl na financování procesu digitalizace měly příspěvkové organizace, pod níž některá kina spadají.

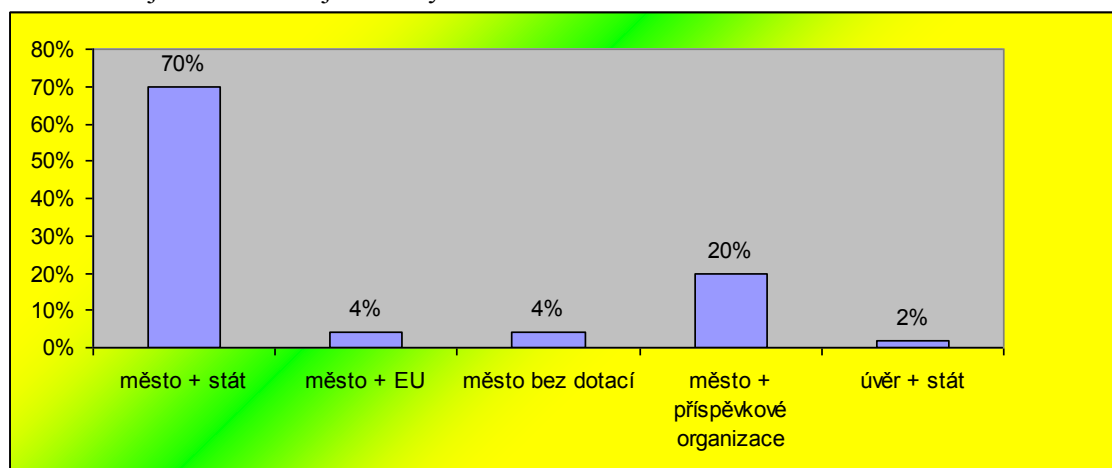
VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

Kina, která financovala projekt v kombinaci z městského fondu a z peněz kulturního střediska, ve kterém se většinou daný sál vyskytuje, jsou v počtu 10.

Pouhé jedno jediné kino ze vzorku dotazovaných, nezískalo žádnou finanční podporu od svého města a muselo si na projekt digitalizace vzít úvěr. Jediné, v čem bylo toto město zainteresováno je, že kinu za tento úvěr ručí, avšak dle provozovatele to je skutečně to nejmenší, co dané město mohlo učinit. Jedná se o kino Panorama v Boskovicích, kdy musí být úvěr zaplacen do deseti let. Jelikož kino digitalizovala v roce 2010, mají ještě osm let na to, aby úvěr splatili, což nebude zdaleka lehký úkol. Toto opatření bylo však nutností, protože jinak by toto kino bylo nuceno uzavřít svůj provoz, protože jak již bylo řečeno v teoretické části, formát 35mm bude brzy minulostí, a tak by nebylo co promítat.

Graf 7: Zdroje financování jednotlivých kin

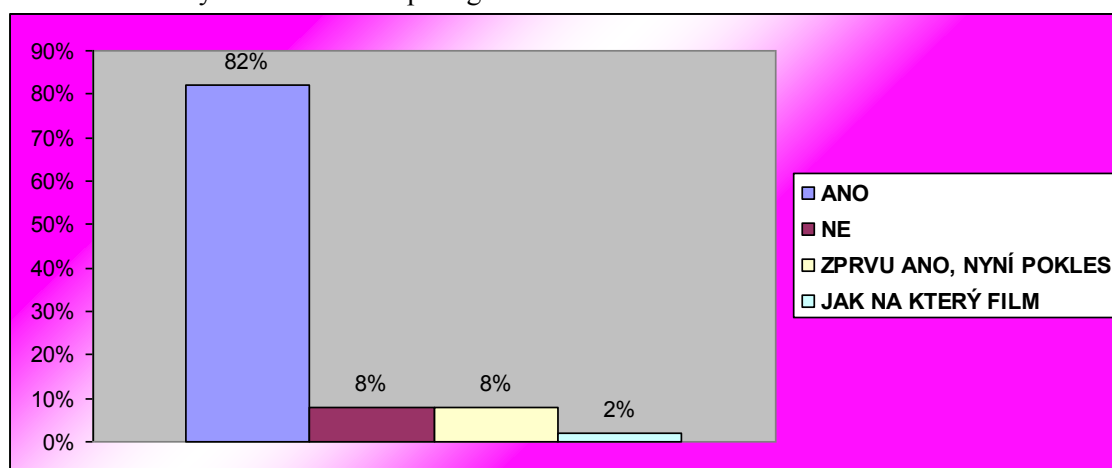
Na uvedeném grafu máme možnost vidět, že 70 % respondentů využilo na financování digitalizačního projektu prostředky městské a dále ze Státního fondu. Další skupinou jsou kina, která financovala projekt kombinací městských prostředků a z prostředků získaných z příspěvkových organizací, čímž jsou zejména různá kulturní centra a daná kina jsou jejich součástí. Do této kategorie byla zařazena i kina, která financovala digitalizaci více méně jen ze zmíněné příspěvkové organizace, ale opět se jedná o objekty patřící městu, proto jsou i tato kina součástí segmentu, který tvoří podíl 20 %.

Zmíněna už byla kina, která financovala z prostředků města v kombinaci s dotací z Evropské unie, což jsou z padesátky dotazovaných kin 4 % a tento podíl pokrývají taktéž kina, která dotovala zejména města. Jedná se také o 4 % z celkových 100 % a nejmenší podíl má poslední skupina, do které spadá pouze jedno kino, tudíž 2 % z celkových padesáti dotazovaných, které bylo zmíněno výše, kdy bylo pro přežití promítání nuceno vzít si úvěr do zbytku celkového rozpočtu v podílu se Státním fondem.

3.5 Přírůst návštěvníků po digitalizaci

Další z otázek zněla, zda provozovatelé kin zaznamenali s digitalizací příval návštěvníků, či nikoliv. Z padesáti respondentů odpovědělo 41, že po digitalizaci mají rozhodně více návštěvníků, než před ní. Zbýlých devět dotazovaných vedoucích kin se vyjádřilo vesměs ve smyslu buďto zcela negativním, že více návštěvníků nezaznamenali, takto doslova odpověděli čtyři respondenti a zbylí čtyři odpověděli, že příval návštěvníků zaznamenali jen bezprostředně po digitalizaci. Lidé prý byli zvědaví, jak to bude po renovaci vypadat, ale v současné době mají zhruba stejně návštěvníků, jako před digitalizací. Jeden z dotazovaných provozovatelů odpověděl, že návštěvníci do kina chodí v závislosti na momentální filmové nabídce.

Graf 8: Jak se zvýšila návštěvnost po digitalizaci

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

Jak je zřetelné z uvedeného grafu 8, 82 % respondentů z oblasti kinematografie jednoznačně odpovědělo, že po zavedení digitální technologie jim markantně vzrostl zájem návštěvníků oproti promítání na starší technologie ve formátu 35mm. Po osmi procentech odpověděli vedoucí kinosálů, že jim návštěvníci po digitalizaci nepřibyli a v další skupině nejprve nastal lehký příval diváků, avšak ten záhy opadl. Dvou procentní podíl má potom odpověď, že diváci navštěvují kino dle promítaných filmů.

Všichni dotazovaní, kteří prováděli digitalizaci roku 2010 se shodli, že největší příval návštěvníků byl právě tento rok, protože nasadili do promítání dnes již trochu kultovní Avatar, na který přišlo velmi mnoho diváků. Tento rok tedy považují za velmi divácky úspěšný.

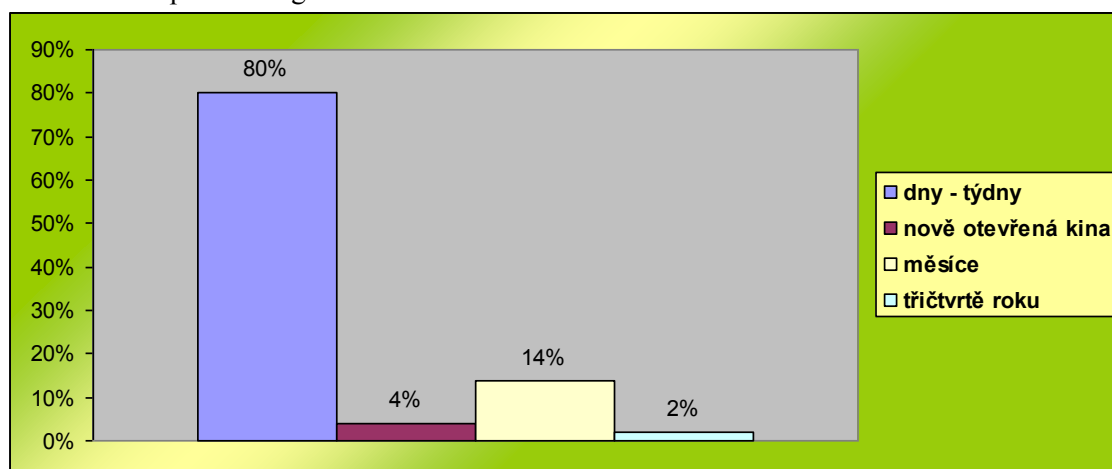
Zajímavý postřeh měl vedoucí kina v Žatci, pan Martin Veselý, který sice uvedl, že zaznamenali přírůst návštěvníků oproti dřívějšímu formátu (před digitalizací měli E-cinema), avšak nejsou s diváckou základnou příliš spokojeni. Přiřítá to převážně faktu, že se jedná o divadelní kino, tudíž se promítá v klasickém divadelním prostoru s divadelními sedačkami bez možnosti občerstvení. Sedačka nejsou tudíž tak pohodlná, jako ta současná vypolstrovaná křesla, přestože je sál už čtyři roky po rekonstrukci.

3.6 Trvání procesu digitalizace

Samotná digitalizace povětšinou trvala jen několik dnů až týdnů. Délka procesu je odvislá od toho, zda se pouze vyměňovala digitální technologie za starší 35mm, či se pouze přidávala ta digitální, protože zatím je velmi běžné, že obě technologie jsou stále v provozu souběžně, avšak nové filmy jsou již distribuovány vesměs v digitální podobě.

K procesu digitalizace taktéž patřila i zvuková inovace a ve skoro všech případech dotazovaných padesáti respondentů byla zapotřebí i výměna promítacího plátna. Tyto výměny trvaly nejčastěji v řádu dnů až týdnů. Pokud byla ovšem třeba i rekonstrukce promítacího sálu, samozřejmě se doba procesu prodloužila.

Graf 9: Délka procesu digitalizace

Dle uvedeného grafu je zřejmé, že většina z respondentů zaváděla do svých kin digitální technologii v délce dnů až týdnů, a to je celkem 80 %. Dále 14 % provádělo digitalizaci v řádu několika měsíců, avšak nejčastěji to byly měsíce dva. Tento případ byl zaznamenán u tří kin ze sedmi. Jedno kino bylo zavřené na měsíc, další dva respondenti uvedli lehce neurčitě několik měsíců. Další vedoucí kina uvedl celkově délku šesti měsíců, avšak v tomto kině proběhla rovněž výměna sedaček a přidali krom promítání filmových snímků také divadelní provoz, tudíž celý proces trval déle, avšak dále uvedl, že samotná digitalizace trvala měsíce tři. Jednalo se o kino v Dobrušce a informace poskytl pan Pavel Štěpán.

Další skupinu tvořila dvě nově otevřená kina, tudíž se nedá mluvit o délce procesu digitalizace, vzhledem k tomu, že se kino usazovalo do nových objektů a zahajovalo teprve provoz. Tato kina tvoří 4 % ze vzorku padesáti a jsou to kino Káčko v Dobřanech a kino Brána Trojzemí v Hrádku nad Nisou. Poslední skupinu tvoří pouze jedno kino, tudíž se jedná o 2 % z celku, jedná se o kino v Hlinsku, kde informace poskytovala vedoucí kina, paní Mgr. Kateřina Dibeliková. V tomto kině probíhala digitalizace trochu neobvykle oproti ostatním dotázaným, protože bylo zavřeno na tři čtvrtě roku a až posléze digitalizovalo, aby mohlo znovu zahájit provoz.

Podotázkou bylo, zda byla po dobu zavádění digitalizace zaznamenána nějaká ztráta.

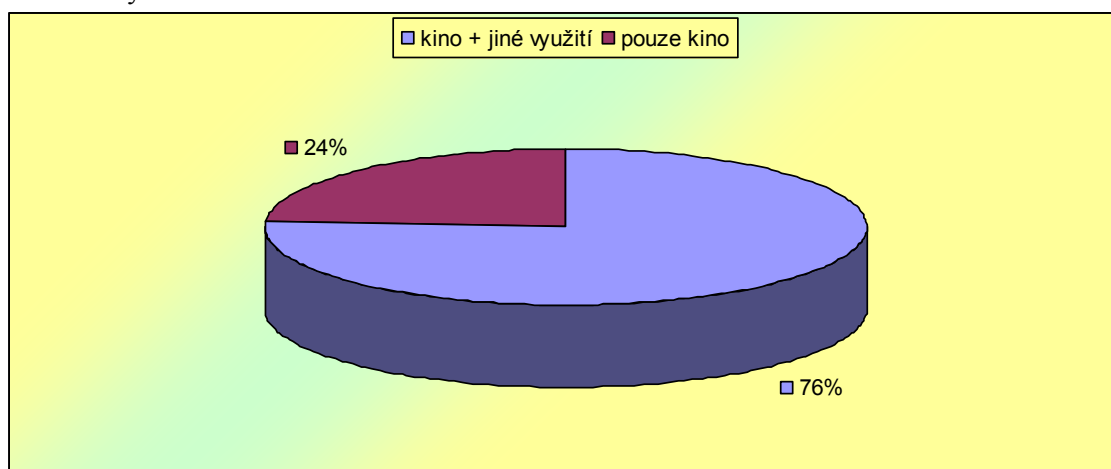
Respondenti, kteří odpovídali, že doba výměny technologie trvala pouhé dny či týdny, vesměs jednoznačně se shodli, že ke ztrátě nedošlo, jelikož pár dní bez promítání nebylo ztrátové. Výše zmíněné kino v Hlinsku samozřejmě ztrátu zaznamenalo, jelikož bylo téměř rok zavřeno. Dále například kino Nadsklepí v Kroměříži sice provádělo digitalizaci několik měsíců (bližší doba nebyla ředitelem kina, Ing. Jiřím Králíkem, specifikována), ale prozradil, že k žádné ztrátě nedošlo, protože kino po dobu procesu digitalizace a rekonstrukce sálu, promítalo v jiném objektu. Oproti tomu kino Sněžník v Děčíně, odkud poskytoval informace vedoucí kina pan Martin Pošta, bylo kino zavřené dva měsíce, a to po dobu letních prázdnin. Tudíž ztrátu vidí v tom, že se jim vyhnuly letní premiéry, které neměli možnost promítat. Taktéž kino Střelnice v Turnově se dle organizátora procesu digitalizovalo v létě a otevřeno bylo v září roku 2011. Naproti tomu v Neratovicích sice měnili techniku také v létě, ale jelikož mají taktéž letní projekci, nemuseli provoz kina přerušovat a tudíž se nepotýkalo s žádnou ztrátou v souvislosti se zaváděním digitalizace.

3.7 Využití kinosálu

Dále výzkum pokračoval směrem, zda se kinosál v určitém kině využívá pouze a jenom na promítání filmů, či i na jiné účely. Ukázalo se, že 76% sálů se využívá na více účelů, než-li jen na promítání filmů veřejnosti. Jedná se nejvíce o besedy, přednášky, kulturní akce, koncerty a podobně. Některé sály jsou také jako prostor pro divadlo. Jeden sál, a to kino Sokolovna v Týně nad Vltavou, vyčnívá velkou zajímavostí. Prostor se využívá výhradně pro účely promítání filmů, avšak jednou za rok se zde pořádá ples. Promítač z tohoto kina pan Prach prozradil, že sál má speciální systém, kdy zajedou sedadla do země a z kina se stane přisálí většího sálu, který existuje v tomto kulturním centru.

Zbytek sálů se využívá výhradně jako kinosál. Velkým plusem digitalizace ovšem je, že díky ní lze promítat online různé sportovní přenosy, opery, balety.

Graf 10: Využitelnost kinosálů

Uvedený koláčový graf znázorňuje poměr, v jakém jsou sály využívány i na jiné účely či nikoliv. Jak je zřejmé ze světle fialové výseče, v nadpoloviční většině kin jsou sály více účelové, nebo se v nich konají různé kulturní akce či besedy. Zbylých 24 % sálů se využívá pouze na promítání.

3.8 Přínos digitalizace

Na otázku, zda měla digitalizace nějaký konkrétní přínos pro kino, odpovídali skoro všichni vedoucí kin shodně. Jednoznačným plusem a asi tou nejvýraznější složkou digitalizace je okamžité či téměř okamžité obdržení nového filmu od distributorů. Tento fakt umožňuje, že i regionální kina mohou promítat nové snímky přímo o premiéře filmu či v rámci pár dní nebo jednoho týdne. Za následek má tento popsáný jev rozhodně více diváků, kteří navštíví i tato menší kina. Dříve by jeli do okresního města či multiplexu, protože několika měsíční čekání na snímek, který se dříve do malého kina nedostal v bližším termínu, nepřilákalo právě mnoho návštěvníků. S tím je spojen i fakt, který byl také popsán výše. Přínosem je tedy i příval diváků. Dalším pozitivum v digitalizaci vidí provozovatelé kin i v možnostech promítat filmy ve 3D formátu, což bylo dříve spíše utopickým přáním, aby se 3D film dostal do jedno sálového kina, tím spíše na malém městě. Vedoucí kin také zmiňovali lepší kvalitu obrazu i zvuku, ale jak jedním dechem dodávají, toto je zřetelné většinou jen pro 'fajnšmekry', kteří se kinematografií zabývají, protože běžný divák moc rozdílů nepozná.

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

Celých třináct kin, tedy 26 % uvedlo jako hlavní přínos digitalizace pro jejich kino vůbec další možnost promítání. V digitalizaci tedy vidí jednoznačně nutnost v podobě přežití kin. Jedná se například o kina ve městech Děčín, Boskovice, Písek, Valašské Meziříčí, Jičín či Kutná Hora.

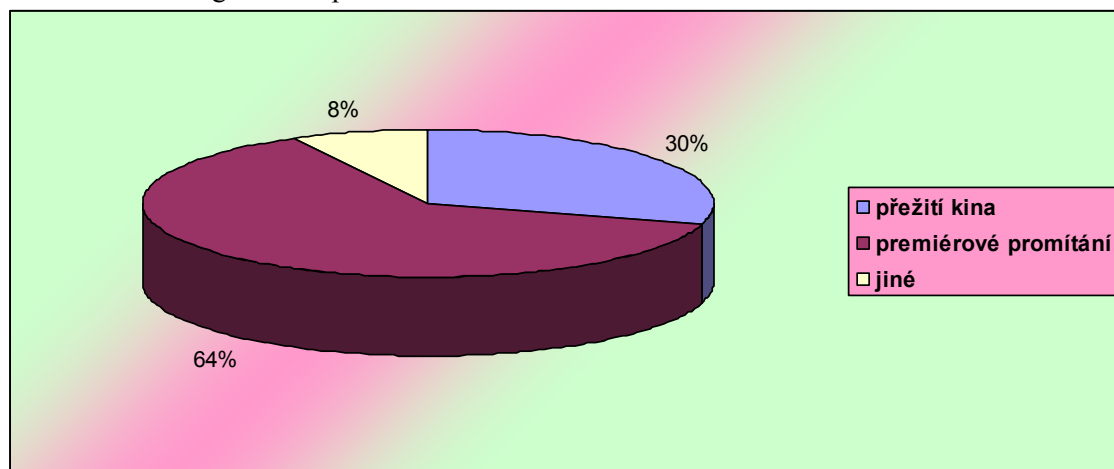
Jako další plus digitalizace byl také vyzdvižen fakt, že nové digitální nosiče jsou mnohem lépe přepravy schopné, než-li tomu bylo u starších 35mm. U těch se jednalo o velké kotouče, naproti tomu nyní se jedná o malé krabičky.

Ve městě Rumburk vidí pan Milan Kucer také velkou příležitost v tom, že v jejich kině Střelnice mohou volně a bez nějakých technických obtíží nasadit kinoreklamu před promítané filmy. Znamená to tedy i finanční možnosti pro kino, protože lze prostor před promítáním prodat na reklamní spoty.

V Kopřivnici vidí vedoucí kina Puls Radana Korená velký přínos digitalizace v tom, že se do tohoto kina naučili znovu chodit diváci, kteří jinak jezdili do větších měst. Taktéž by bez digitalizace toto kino pravděpodobně zaniklo.

Skeptičtější pohled na digitalizaci má Petra Kyselková z kina Panorama v Kyjově. V otázce přínosu digitalizace pro kino uvedla, že vlastně jen udržení kina, jinak žádné přínosy nevidí.

Graf 11: Přínos digitalizace pro kino

Grafické znázornění přehledně ukazuje, že 64 % respondentů uvedlo jako první jednoznačný přínos digitálních formátů možnost uvádění a promítání filmových premiér současně s premiérami ve velkých městech a s oficiální premiérou. Další čtnou skupinu tvoří 30 % dotazovaných, kteří uvedli na prvním místě jako nejhlavnější přínos vůbec samotnou možnost dále promítat. Poslední článek v grafu je označen jako *jiné*, má hodnotu 8 % a obsahuje výše zmíněné reakce dotazovaných, jako jsou marketingové možnosti, snazší manipulace s digitálním médiem a podobně.

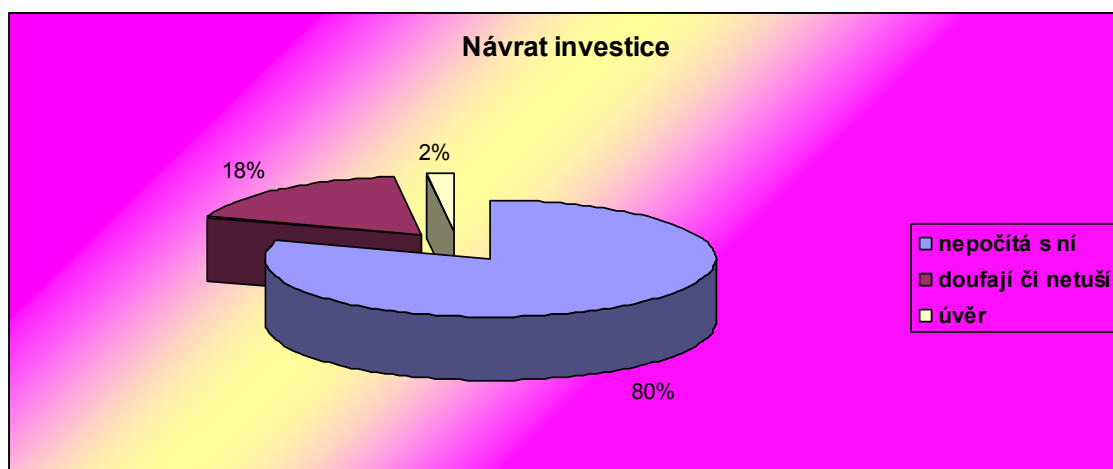
3.9 Návrat investice

Tato otázka se ukázala být velmi záluďnou. Mnoho lidí z veřejnosti totiž netuší, na jakém principu fungují kina, zvláště potom ta regionální, jednosálová. Z grafu níže je zřetelné, že plných 80 % respondentů, čili 40 dotázaných odpovědělo, že návrat vůbec neočekávají, protože to zkrátka není možné. Tito provozovatelé kin se shodují na tom, že kino v dnešní době, pokud se samozřejmě nejedná o multikino, je téměř neziskovou záležitostí a jen tak tak si vlastně vydělá samo na sebe. V některých případech je nezbytné dotování i samotného provozu, protože si sál na provoz nezvládne vydělat potřebné prostředky. Stává se tak zejména v případech, kdy je kino součástí kulturního centra či podobného uskupení a jsou příspěvkovou organizací.

Další nejčtenější odpovědí na tuto otázku bylo, že v návrat investice sice doufají, ale zda se tomu tak někdy stane, to nedokáží odhadnout. Takové odpovědi poskytlo 18% dotazovaných.

Nejmenší skupinou respondentů se stalo již zmíněné kino v Boskovicích. Toto kino bylo nuceno si vzít na proces digitalizace bankovní úvěr, který musí být do deseti let splacen, z čehož dle slov provozovatele tohoto kina vyplývá, že investice se navrátit prostě musí. Mají proto vypracován finanční plán, který je nutné dodržet.

Graf 12: Očekávání návratu investice

Financování kin, zejména pokud se jedná o jednosálová objekty, není jednoduchou záležitostí. Pokud budeme uvažovat konkrétní kino, například Střelnice v Turnově, ke kterému dodal informace pan Zdeněk Bělohlávek, tak vstupné se pohybuje zhruba v rozmezí od 80,- Kč do 165,- Kč (záleží na filmové nabídce, zda se jedná o běžné promítání či 3D film apod.). Měsíční návštěvnost je průměrně 1600 diváků a měsíční tržba je zhruba 150 000,- Kč. Jenže z této sumy je několik odvodů. Jednou z nich je poplatek za každého diváka ve výši jedné koruny, a to Státnímu fondu pro podporu a rozvoj české kinematografie. V číslech jsme tedy na 148 400,- Kč (po odečtení zmíněné koruny za diváka, kterých počítáme 1600). Je třeba započítat i 14 % DPH, tzn. nová suma po odečtení činí 130 175,- Kč. Další poplatek je OSA, a to ve výši 0,005 %. Po tomto odečtení vznikne nová částka, a to 129 524,- Kč. Poslední, zato ale nejmarkantnější poplatek, který je nezbytné uhradit, je poplatek filmovým distributorům, který je ve výši 50 %. To znamená, že vznikne opět suma nová, která činí 64 762,- Kč. Počítáme-li ještě navíc s výdaji, jako jsou energie, platy zaměstnancům, náklady na dopravu filmů či propagaci, dostáváme se spíše do ztráty, v lepším případě na nulu. Jak potvrzuje i zmíněný pan Bělohlávek, tak vložená investice do digitalizace se peněžně nenavrátil, ale z pohledu provozovatele kina slouží k rozšíření nabídky filmových titulů, což velmi úzce souvisí s návratem českého diváka do jednosálového kina.

4 Závěr

Digitalizace a s ní spojená situace není zcela pozitivní vzhledem k provozovatelům kin. Z výzkumu analytické části je zřejmé, že ne malá část regionálních jednosálových kin by bez zakoupení nákladné digitální technologie nepřežila. Díky pokroku a změně filmových systémů zanedlouho zcela vymizí klasické filmové kotouče o formátu 35mm a absolutně vymizí zmíněná starší technologie. Otázkou zůstává, zda byl přechod na digitální technologii skutečně nevyhnutelným krokem. Z pohledu diváka, běžného návštěvníka kina, se přechodem z 35mm na digitální technologii nic nezměnilo. A pokud všímavý divák zaregistruje nějaký rozdíl, tak určitě ne markantní. Možná si povšimne kvalitnějšího obrazu, ale je velmi pravděpodobné, že ho bude zajímat děj filmu a pohodlí, kterého se mu u sledování v novějších či v rekonstruovaných kinosálech dostane. Na druhou stranu provozovatelé kin z valné většiny připouští, že po zavedení digitalizace zaregistrovali nárůst návštěvníků. Někteří ale spekulují, zda je to skutečně díky nové technologii či repertoárem filmové nabídky. S tímto je spojen nesporný klad digitálních systémů. Dříve byla menší, regionální kina odkázána na čekání, kdy se k nim dostane kotouč s novým filmem, aby ho mohli začít také promítat. Bylo ovšem běžnou praxí, že do těchto kin se novinkové filmy dostávaly s řádným zpožděním několika měsíců. Samozřejmě v dnešní době posedlosti internetovým prostorem, mělo už spousta lidí daný film doma stažený a raději se na něj podívali v pohodlí domova a většinou zdarma. Pokud se tedy jednalo o diváky, kteří rádi navštíví nový film v kině a zvážíme-li čekání, než se snímek dostane do jejich menšího kina, divák byl tímto odrazen. Nač čekat, když ne tolik vzdálený multiplex promítá tento film již v premiérovém čase. Malým kinům tyto praktiky zrovna neprospívaly. Pokud mají nyní sály k dispozici digitální technologii, s distribucí nových snímků je to naprosto bezproblémové a klidně i v maličkém kině promítají novinkový film v premiéře. Výhodou se také zdála být možnost promítat ve 3D formátu, avšak dle průzkumu je praxe trochu jinde. Zprvu diváci navštěvovali v jednosálových kinech 3D promítání hojně. Na návštěvnost si kina nemohla stěžovat hlavně v roce 2010 za éry filmu Avatar. Nyní se však vesměs provozovatelé shodují, že zájem o 3D znatelně opadá.

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

Lidé už vědí, o co při tom promítání, kdy musí mít na očích speciální brýle, jde, a tak už nejdou navštívit každý snímek, který se ve 3D formátu objeví, ale pečlivě si vybírají, jaké téma a příběh by je vlastně zajímal.

S návštěvností kin je to všeobecně nevalné. Populace šetří, a tak když dříve šel člověk do kina dvakrát do měsíce, nyní jde sotva jednou měsíčně a nezdívka kdy i vynechá. Jedním z důvodů je jednoznačně výše vstupného. Po zavedení digitální technologie stouply ceny vstupenek ve všech promítacích sálech. Proto také provozovatelé kin zaznamenávají v současné době opadnutí návštěvníků, ale tržby mají zpravidla vyšší či alespoň stejné, jako před digitalizací. Ze zkoumaného vzorku padesáti jednosálových kin nebylo žádné, které by po digitalizaci mělo horší situaci, než tomu bylo za starší technologie. Finanční stránka je také o to temnější, že provozovatel kina odvádí nemalé částky distributorům. Jak bylo zjištěno průzkumem jednosálových kin napříč celou Českou republikou (vyjma Prahy, které se bakalářská práce netýká), tak ve všech krajích je to s kinematografií reálně tak, že si kino vydělá samo na svůj provoz, ale rozhodně ne ve výškách extrémní tržby. A není také výjimkou, že si na sebe kino nevydělá a je dotováno. Většinou tomu tak bývá, pokud je kino součástí nějaké příspěvkové organizace, kulturního či společenského centra a podobně. Jak bylo zjištěno přímo od vedoucích jednosálových kin, tento byznys, pokud se tomu tak dá vůbec říkat, není rozhodně vhodný na výdělek. Ze jmenovaného tedy vyplývá, že cíl práce, týkající se ekonomické návratnosti prostředků, které byly do digitalizace vloženy, byl splněn. Jelikož si kino není téměř schopné vydělat ze vstupného na svůj provoz a platy zaměstnanců, není možné počítat s návratem investice vložené do procesu digitalizace. Pokud tedy pomineme společenský přínos. Dalším cílem bylo prokázat, že ne vše je možné ekonomicky vyjádřit. Kulturní přínos je díky digitalizace nesporný. Díky ní se regionální kina mohou nadále provozovat a nadále promítat filmy. Lidé nesedí pouze doma u televize či počítačů a schází se právě v prostoru kina. Toto posiluje vztahové a sociální vazby, což se nedá ekonomicky změřit, avšak přínos je znatelný. Budoucnost ekonomie je tedy i v neměřitelných složkách.

Tato práce má nesporný přínos v digitální problematice, protože podobný výzkum, jakému je věnována analytická část, doposud nebyl proveden.

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

Sami oslovení provozovatelé kin se o výzkum zajímali, s obavami v hlase se dotazovali, jak odpovídají jejich kolegové ze zbytku republiky a několik se jich zajímalo o tuto bakalářskou práci jako takovou. Byla dokonce nabídnuta řediteli Digitálního kina, panu Petru Vítkovi, který o práci a zjištěná data projevil zájem. Jedná se o provozovatele webové stránky pro podporu zavádění digitálních technologií v České republice, který o této problematice hovoří i v televizních diskuzích a vede semináře o digitalizaci kin.

Možný návrh na zlepšení finanční situace zmíněných regionálních kin je prodej časového prostoru v podobě kinoreklamy. Okolní podniky by si určitý prostor zakoupily, udělaly si rozšířenou reklamu ve svém regionu, ale klidně i mimo něj a provozovatel kina by získal více finančních prostředků. Tomuto modelu nahrává do karet právě systém digitalizace, jelikož tento formát je tvárnější, a tak je jednodušší aplikace kinoreklam a jejich následné promítání před filmovými snímky.

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

Literatura

Primární zdroje

Ministerstvo kultury. In: Digitalizace kin v ČR – Informace o přechodu na digitální projekci obrazu a zvuku: Přejchod na digitální projekce obrazu a zvuku - digitalizace kin. [online]. 2009 [cit. 2012-03-23]. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/cz/tiskovy-servis/prechod-na-digitalni-projekce-obrazu-a-zvuku---digitalizace-kin-21417/>

Monografie

BORDWELL, David, THOMPSONOVÁ, Kristin. *Dějiny filmu*. 1. vydání, Nakladatelství lidové noviny 2007. 827 s. ISBN 80-7106-898-5

DUSPIVA, Zdeněk. *Digitalizace jako budoucnost elektronických médií*. Praha: Votobia, 2004. 146 s. ISBN 80-7220-169-7.

URBAN, Miroslav. *Filmová laboratoř*. 2. rozšíř. vyd. Praha: Akademie múzických umění, 2001. 120 s. ISBN 80-85883-78-3.

Internetové zdroje

Asociace Českých kameramanů [online]. 19.9.2010 [cit. 2012-03-27]. Technické novinky: Doporučený postup při zavádění systémů digital cinema do kin. Dostupné z: <http://www.ceskam.cz/cz/technicke-novinky/doporuceny-postup-pri-zavadeni-systemu-digital-cinema-do-kin>.

BLAHA, Zdeněk. Změní digitalizace filmovou distribuci?. In: *DOKweb: by Institute of Documentary Film* [online]. 11.05.2010 [cit. 2012-03-27]. Dostupné z: <http://www.dokweb.net/cs/dokumentarni-sit/clanky/zmeni-digitalizace-filmovou-distribuci-1079/>.

Česká republika: oficiální web ČR. In: Historie české kinematografie. [online]. 3.1.2010 [cit. 2012-03-20]. Dostupné z: <http://www.czech.cz/cz/66824-historie-ceske-kinematografie>.

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

Dcinema [online]. 2012 [cit. 2012-03-31]. Dostupné z: <<http://www.dcinema.cz/digitalizace-kin/proces-digitalizace.aspx>>.

Digitální kino: Mapa digitálních kin v ČR. [online]. 2010 [cit. 2012-03-28]. Dostupné z: <<http://maps.google.com/maps/ms?ie=UTF&msa=0&msid=102306077872741436389.000474532be882d61bcbd>>.

Digitální kino. Nebezpečí divoké digitalizace. [online]. 14.3.2012 [cit. 2012-03-27]. Dostupné z: <<http://www.digitalnikino.cz/node/645#poznamka>>.

Ihned.cz [online]. 13.1.2009 [cit. 2012-03-29]. Dostupné z: <<http://tech.ihned.cz/testy/c1-32710800-cinema-city-digitalizuje-sva-kina-a-prichazi-s-3d-projekci>>.

Kinobox [online]. 9.10.2011 [cit. 2012-03-29]. Disneyho klasiky se vrátí ve 3D formátu. Dostupné z: <<http://www.kinobox.cz/clanek/6296-disneyho-klasiky-se-vrati-ve-3d-formatu>>.

MARTÍNEK, Přemysl. Zapomeňte na Jarmusche, jdeme na fotbal / dnešní alternativa vůči mainstreamu: Téma: Cesty filmové distribuce. *C I N E P U R: Časopis pro moderní cinefily* [online]. 2010, 7/2010, č. 70 [cit. 2012-03-27]. Dostupné z: <<http://cinepur.cz/article.php?article=1900>>.

Unie filmových distributorů [online]. 27.2.2012 [cit. 2012-03-27]. Stanovisko UFD k veřejným produkcím na nosičích DVD a Blu-ray. Dostupné z: <<http://www.ufd.cz/clanky/stanovisko-ufd-k-verejnym-produkcim-na-nosicich-dvd-a-blu-ray>>.

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

Přílohy

Příloha 1: Seznam jedno sálových digitalizovaných kin podle krajů

Středočeský kraj:

1. **Kralupy nad Vltavou** – Kino Vltava
2. **Neratovice** – Kino Společenský dům Neratovice
3. **Kladno** – Kino Hutník
4. **Rakovník** – Kino Tylovo divadlo
5. **Beroun** – Kino Mír
6. **Příbram** – Kino Příbram
7. **Kutná Hora** - Kino Modrý kříž
8. **Čáslav** – Kino Miloše Formana

Ústecký kraj:

9. **Kadaň** – Kino Hvězda
10. **Žatec** – Kino Městské divadlo
11. **Louny** – Kino Svět
12. **Jirkov** – Kino Jirkov
13. **Bílina** – Digitální kino Kaskáda
14. **Teplice** – Kino Květen
15. **Litoměřice** – Kino Máj
16. **Děčín** – Kino Sněžník
17. **Varnsdorf** – Kino Centrum Panorama
18. **Rumburk** – Kino Dům kultury Střelnice

Liberecký kraj:

19. **Doksy** – Kino Máj
20. **Česká Lípa** – Kino Crystal
21. **Nový Bor** – Městské kino
22. **Turnov** – Kino Sféra K.S. Střelnice
23. **Semily** – Kino Jitřenka
24. **Jablonec nad Nisou** – Kino Radnice 70
25. **Hrádek nad Nisou** – Kino Brána Trojzemí
26. **Tanvald** – Kino Jas

Karlovarský kraj:

27. **Cheb** – Kino Svět
28. **Mariánské Lázně** – Kino Slávia

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

- 29. **Sokolov** – Kino Alfa
- 30. **Chodov** – Kino Malá Scéna
- 31. **Karlovy Vary** – Kino Čas

Plzeňský kraj:

- 32. **Klatovy** – Kino Šumava
- 33. **Dobřany** – Kino Káčko
- 34. **Plzeň** – Kino Měšťanská Beseda

Jihočeský kraj:

- 35. **Strakonice** – Kino Oko
- 36. **Písek** – Kino Portyč
- 37. **Milevsko** – Kino Milevsko
- 38. **Týn nad Vltavou** – Kino Sokolovna
- 39. **Soběslav** – Kino Soběslav
- 40. **Jindřichův Hradec** – Kino Střelnice
- 41. **Třeboň** – Kino Světozor
- 42. **Suchdol nad Lužnicí** – Kino Suchdol nad Lužnicí
- 43. **Trhové Sviny** – Kino Trhové Sviny
- 44. **Velešín** – Kino Velešín
- 45. **Český Krumlov** – Kino J & K
- 46. **České Budějovice** – Kino Kotva

Kraj Vysočina:

- 47. **Počátky** – Kino Počátky
- 48. **Pelhřimov** – Kino Vesmír
- 49. **Humpolec** – Kino Humpolec
- 50. **Chotěboř** – Kino Družba
- 51. **Žďár nad Sázavou** – Kino Vysočina
- 52. **Třebíč** – Kino Pasáž

Pardubický kraj:

- 53. **Heřmanův Městec** – Kino Mír
- 54. **Chrudim** – Bio Baroko
- 55. **Hlinsko** – Kino Multifunkční centrum
- 56. **Svitavy** – Kino Vesmír
- 57. **Česká Třebová** – Kino Svět
- 58. **Lanškroun** – Kino Lanškroun

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

Královéhradecký kraj:

- 59. **Jičín** – Biograf Český ráj
- 60. **Hradec Králové** – Kino Centrální
- 61. **Dobruška** – Kino Dobruška 70
- 62. **Nové Město nad Metují** – Kino 70
- 63. **Náchod** – Kino Vesmír

Jihomoravský kraj:

- 64. **Boskovice** – Kino Panorama
- 65. **Blansko** – Kino Blansko
- 66. **Brno** – Kino Lucerna
- 67. **Brno** – Art kino
- 68. **Vyškov** – Kino Sokolský Dům
- 69. **Kyjov** – Kino Panorama
- 70. **Veselí nad Moravou** – Kino Morava
- 71. **Hodonín** – Kino Svět
- 72. **Břeclav** – Kino Koruna

Zlínský kraj:

- 73. **Uherské Hradiště** – Kino Hvězda
- 74. **Uherský Brod** – Kino Máj
- 75. **Zlín** – Velké kino
- 76. **Kroměříž** – Kino Nadsklepi
- 77. **Vsetín** – Kino Vatra
- 78. **Valašské Meziříčí** – Kino Svět
- 79. **Rožnov pod Radhoštěm** – Kino Panorama

Moravskoslezský kraj:

- 80. **Krnov** – Kino Mír 70
- 81. **Bolatice** – Kino Bolatice
- 82. **Bohumín** – Kino K3
- 83. **Ostrava** – Minikino
- 84. **Ostrava** – Kino Luna
- 85. **Bílovec** – Kino Radost
- 86. **Frydek-Místek** – Kino Vlast
- 87. **Třinec** – Kino Kosmos
- 88. **Kopřivnice** – Kino Puls
- 89. **Nový Jičín** – Kino Květen

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

Olomoucký kraj:

90. **Prostějov** – Kino Metro 70

91. **Přerov** – Kino Hvězda

92. **Olomouc** – Kino Metropol

93. **Šumperk** – Kino Oko

Příloha 2: Dotazník

- Jak dlouho je kino digitalizované?
- Jak je sál velký? (počet sedadel)
- Byla s digitalizací spojena rekonstrukce sálu?
- Jaké peněžní zdroje byly použity na digitalizaci?
- Žádalo kino Státní fond o peněžní podporu? Pokud ano, dostalo ji?
- Kdy očekává kino návrat investice?
- Je zaznamenán přírůst návštěvníků po digitalizaci?
- Jak dlouho trval proces digitalizace? Byl spojen s nějakou ztrátou?
- Využívá se kinosál i na jiné účely, než je promítání filmů návštěvníkům?
- Měla digitalizace nějaký konkrétní přínos pro kino?